

Kontrollutredares beslut om rätten till ersättning

Kontrollutredares negativa beslut om rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag

Utgivare: Försäkringskassan
Rättsavdelningen

Upplysningar: Susanne Storm
010-112 07 40
susanne.storm@forsakringskassan.se

Webbplats: www.forsakringskassan.se

Förord

Försäkringskassan använder en modell för systematisk kvalitetsutveckling i syfte att bedöma, redovisa och utveckla kvaliteten i handläggningen samt skapa lärande för medarbetarna och myndigheten genom samlad och systematisk uppföljning och analys. Modellen bygger på uppföljningar med hjälp av kvalitetsindikatorer, kvalitetsuppföljningsverktyget Væksten och fördjupade rättsliga kvalitetsuppföljningar. Arbetet med systematisk kvalitetsutveckling utgår från Försäkringskassans kvalitetsdefinition. Med kvalitet avses att myndigheten bedriver en verksamhet som präglas av rättssäkerhet, service och effektiv användning av resurser.

Rättsavdelningen ansvarar för de rättsliga kvalitetsuppföljningarna, som främst fokuserar på aspekten rättssäkerhet i kvalitetsdefinitionen. Med rättssäkerhet menar vi en korrekt och enhetlig rättstillämpning samt att handläggningen sker skyndsamt utan att kraven på rättstillämpningen åsidosätts.

I denna rapport presenteras resultatet av en rättslig kvalitetsuppföljning avseende kontrollutredares negativa beslut om rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag. Uppföljningen omfattar utredningen och bedömningen av de centrala villkoren för förmånerna samt förvaltningsrättsliga frågeställningar.

Rättschefen har beslutat om den del av rapporten som avser den rättsliga uppföljningen. Generaldirektören har beslutat om verksamhetens åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnas i rapporten.

Rapporten är skriven av Susanne Storm, rättslig expert vid Rättsavdelningen. Ett stort tack riktas till övriga personer inom Försäkringskassan som har medverkat i gransknings- och analysarbetet.

Mikael Westberg
Rättschef/Avdelningschef
Rättsavdelningen

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Bakgrund	7
Syfte	7
Metod	8
Regelverk	11
Kontrollutredning	11
Bostadsbidrag	12
Sjukpenning	13
Handläggning	16
Beskrivning av ärendena	18
Könsfördelning	18
Anledning till att prövningen görs av kontrollutredare	18
Underlag i ärendena.....	19
Utredning	21
Konsultation av Försäkringsmedicinsk rådgivare (FMR)	21
Framkommer det uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet?	21
Är utredningen tillräcklig?.....	22
Inhämtas mer uppgifter än som krävs?.....	24
Bedömning	25
Interimistiskt beslut.....	25
Handläggarens slutliga beslut	25
Granskarnas bedömning av rätten till ersättning	27
Beslutsbrev	28
Dokumentation	31
Sammanfattande diskussion och slutsatser	33
Bilaga 1	36
Rekommendationer och åtgärder	36
Bilaga 2	39
Frågeformulär.....	39

Sammanfattning

I denna rapport redovisas en rättslig kvalitetsuppföljning av ärenden om sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag där beslut om rätten till förmånen fattats av kontrollutredare. Uppföljningen syftar till att ge fördjupad kunskap om den rättsliga kvaliteten i de negativa beslut om rätten till förmånerna som fattas av kontrollutredare. Med negativa beslut avses här beslut om avslag, rätten till ersättning upphör, indragning enligt sanktionsbestämmelserna i 110 kap 52–58 §§ socialförsäkringsbalken (SFB) och minskning.

Totalt har 204 ärenden granskats, varav 152 avsett beslut om preliminärt bostadsbidrag och 52 beslut om sjukpenning. De ärenden om preliminärt bostadsbidrag som granskats har utgjort ett urval av ärenden där beslut har fattats under perioden mars 2018 till och med 8 oktober 2018. De ärenden om sjukpenning som har granskats utgör alla ärenden där kontrollutredare har fattat beslut om rätten till sjukpenning utifrån kontrollutredningar som avslutats under perioden oktober 2017 till och med oktober 2018.

Resultaten är mycket positiva när det gäller bedömningarna om rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag. I nästan alla ärenden skulle granskarna ha fattat samma beslut som kontrollutredarna. Utredningen har också i de allra festa fall varit tillräcklig och onödiga utredningsåtgärder förekommer inte.

Däremot visar uppföljningen på stora förvaltningsrättsliga brister. Främst gäller det att underlag som ligger till grund för bedömningen i ärendet om rätten till ersättning inte tillförts förmånsärendet. Det förekom i sex av tio ärenden inom sjukpenning och i nästan tre av fyra ärenden inom bostadsbidrag. Underlagen fanns i de allra flesta fall i stället i kontrollärendet utan att det fanns någon särskild hänvisning dit. Det är mycket viktigt för rättssäkerheten att allt underlag som är relevant för bedömningen av rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag finns i det aktuella förmånsärendet.

Det finns även en viss förbättringspotential när det gäller beslutsbrev. Detta gäller framför allt bostadsbidragsärendena där nästan tre av tio beslutsbrev hade brister. De allra flesta avsåg brister i beslutsmotiveringen. Bristerna var av olika karaktär men framför allt avsåg de laghänvisningar. Det rörde sig såväl om att laghänvisningarna var otillräckliga som att de inte var relevanta eller ospecifika. I en del beslutsbrev fanns också rubriker och information som inte var aktuella i det enskilda ärendet och i andra saknades rubriker och information som borde ha varit med.

En annan förvaltningsrättslig brist som har uppmärksammats är att det ibland är svårt att följa ärendets gång i journalen. Det förekom i drygt ett av tio ärenden inom sjukpenning och i drygt ett av fyra ärenden inom bostadsbidrag. Vanligast var att det saknades uppgifter om extern anmälan eller intern impuls samt uppgifter om vilka utredningsåtgärder som hade vidtagits. I de ärenden med störst brister i detta hänseende fanns endast notering om att interimistiskt beslut och därefter slutligt beslut fattats och ingenting om bakgrunden, de utredningsåtgärder som hade vidtagits, utgången av dessa eller handläggarens bedömning.

Inledning

Bakgrund

Enligt Generaldirektörens arbetsordning (2016:2) för Försäkringskassan ansvarar Rättsavdelningen för rättslig kvalitetsuppföljning och återkoppling. Rättslig kvalitetsuppföljning är en av tre delar i Försäkringskassans modell för systematisk kvalitetsutveckling. Modellen inkluderar även kvalitetsuppföljningar med stöd av Væksten och kvalitetsuppföljning med stöd av kvalitetsindikatorer. Den rättsliga kvalitetsuppföljningen syftar till att ge fördjupad kunskap inom områden där det finns tecken på brister i rättstillämpningen.

Syfte

Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GF) har föreslagit att en rättslig kvalitetsuppföljning av ärenden där kontrollutredare har fattat beslut om rätt till en förmån genomförs i syfte att undersöka om reglerna tillämpas korrekt.

De beslut om rätten till en förmån som fattas av kontrollutredare går den enskilde emot. Beslut som är negativa för den enskilde blir ofta föremål för omprövning och prövas inte sällan även i domstol. Det är viktigt att dessa beslut håller mycket god rättslig kvalitet. De ärenden som hanteras inom kontrollverksamheten är ofta särskilt komplexa och svårbedömda.

Handläggare som arbetar inom den ordinarie förmånshandläggningen handlägger ett stort antal ärenden inom en avgränsad förmån eller förmånsområde och har tillgång till handläggningsstöd i form av till exempel specialister, försäkringssamordnare och försäkringsmedicinska rådgivare. Detta, tillsammans med en enhetlig styrkedja inom förmånsavdelningen, ger förutsättningar för likformighet i handläggning och beslut. När ett fåtal ärenden handläggs på en annan avdelning och med andra förutsättningar finns det risk att dessa ärenden hanteras på annat sätt.

Mot ovanstående bakgrund har en rättslig kvalitetsuppföljning av ärenden där kontrollutredare har fattat beslut om rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag genomförts. Förmånerna har valts eftersom de förekommer i relativt stor volym och beslutet fattas av kontrollutredaren själv och inte av särskilt utsedd beslutsfattare. Uppföljningen syftar till att ge fördjupad kunskap om kvaliteten i utredningen och bedömningen i kontrollutredares beslut om rätten till sjukpenning och bostadsbidrag, och i förlängningen att säkerställa att tillämpningen är enhetlig och i linje med gällande rätt.

Metod

Urval

Uppföljningen har avgränsats till att studera ärenden där kontrollutredaren har fattat beslut om avslag på ansökan om ersättning, beslut om rätten till löpande ersättning upphör, indragning av löpande ersättning enligt sanktionsbestämmelserna i 110 kap. 52–58 §§ SFB eller beslut om minskning av löpande ersättning.

Populationen av bostadsbidragsärenden består av 242 ärenden där ett negativt beslut fattats av kontrollutredare under perioden mars 2018 till och med den 8 oktober 2018. Urvalet är ett obundet slumpmässigt urval och omfattar 152 ärenden. Ärendena har hämtats från Försäkringskassans handläggningssystem (ÄHS) bland de ärenden som heter BOB_ANS och BOB_OMR.

När det gäller sjukpenning har det visat sig att det finns relativt få sjukpenningärenden där ett negativt beslut om rätten till sjukpenning fattats av kontrollutredare och därför har ett totalurval gjorts. Totalt handlar det om 52 kontrollutredningsärenden som har avslutats under perioden oktober 2017 till och med oktober 2018. Att avslutsdatum har använts i stället för beslutsdatum beror på att för sjukpenningärenden lagras inte beslutsdatum i Försäkringskassans register. Ärendena har hämtats från ärendehanteringssystemet ÄHS bland de som där heter SJK_PRO och SJP_ANS.

Tidsperioderna har valts för att få så aktuella ärenden som möjligt. Det finns sannolikt inga säsongsvariationer att ta hänsyn till när det gäller kontrollutredares beslut om rätten till preliminärt bostadsbidrag och sjukpenning.

Bland bostadsbidragsärendena föll sex ärenden bort av olika orsaker. Ett på grund av sekretessmarkering, två på grund av att besluten inte var fattade av kontrollutredare, två på grund av att besluten inte var fattade under den period som granskningen avser och ett på grund av att det inte avsåg ett negativt beslut. Samtliga dessa ersattes med ärenden från ett slumpmässigt extraurval som togs ut samtidigt med det ordinarie urvalet.

Inom sjukpenning föll inget ärende bort då det rörde sig om ett totalurval och ärendena identifierats genom manuell genomgång av kontrollärenden avslutade av kontrollutredare under den aktuella perioden.

Resultaten redovisas inte uppdelat på kön. En översyn av samtliga resultat avseende män respektive kvinnor har visat att skillnaderna mellan könen är väldigt små, på någon eller några procentenheter, och därför är det inte motiverat att göra någon vidare analys av detta.

Aktgranskning

Uppföljningen har gjorts genom en aktgranskning under oktober–december 2018. Själva granskningsarbetet har utförts av två processförare och en rättslig expert varav den sistnämnde gick in och stöttade sedan granskningen av olika anledningar blivit fördröjd. En processförare har granskat hälften av ärendena inom bägge förmånerna. Den andra hälften har granskats av den andra processföraren och den rättsliga experten tillsammans. Processföraren har granskat sjukpenningärendena och ett mindre antal bostadsbidragsärenden och den rättsliga experten har granskat majoriteten av bostadsbidragsärendena. Fördelningen mellan granskarna har i övrigt varit slumpmässig.

Granskningsarbetet har utförts utifrån ett i förväg framtaget frågeformulär. Frågorna har testats och reviderats innan arbetet startade. Kalibrering av granskarnas bedömningar har skett genom en gemensam provgranskning av ett bostadsbidragsärende och ett sjukpenningärende samt enskild provgranskning där de granskade samma fem ärenden varav tre bostadsbidragsärenden och två sjukpenningärenden. Resultatet från den enskilda provgranskningen jämfördes och diskuterades, vilket också resulterade i några förtydliganden i frågeformuläret. Frågeformuläret finns i bilaga 2.

Kalibrering har även skett vid avstämningsmöten under granskningens gång. När en granskare stött på ett ärende som varit svårt att bedöma utifrån frågeformuläret har ärendet tagits upp till diskussion med de andra granskarna för att säkerställa en jämn och korrekt bedömning av alla ärenden.

Granskarna har tagit del av de ärenden som omfattas av uppföljningen via ärendehanteringssystemet ÄHS, och när det gäller bostadsbidrag i förekommande fall även det digitala arkivet OnDemand. Det webbaserade verktyget SurveyXact har använts för att genomföra granskningsarbetet.

Frågeformuläret består till viss del av bedömningsfrågor, där det inte nödvändigtvis finns ett rätt eller fel svar. Eftersom det inte finns något facit omgärdas bedömningarna av en viss osäkerhet. De kalibreringsdiskussioner som har hållits tyder dock på att skillnaderna i bedömningar inte varit så stora att de skulle kunna ha betydelse för utfallet i bedömningen.

Gemensam analys

Efter att granskningsarbetet avslutats genomfördes ett analysmöte med granskarna. Vid mötet presenterades och diskuterades de sammanställda granskningsresultaten och granskarna fick tillfälle att beskriva och exemplifiera hur ärendena såg ut, till exempel de där det inte gått att följa ärendets gång.

Analysmötet var också ett tillfälle att fånga upp eventuella iakttagelser som granskarna gjort under granskningens gång och som inte direkt fångades av frågeformuläret men som ändå kan vara viktig information i kvalitetsutvecklingsarbetet. De kvalitativa uppgifter som hämtas in från granskarna i samband med analysmötet är av annan karaktär än de kvantitativa resultaten från granskarnas svar i frågeformuläret. Det går inte att fastställa hur

representativa dessa uppgifter är i statistisk mening, men det hindrar inte att de kan tillföra viktig kunskap som kan bidra till att utveckla den rättsliga kvaliteten.

Regelverk

I detta kapitel redogörs kortfattat för valda delar av det regelverk som rör kontrollutredningar och rätten till sjukpenning respektive bostadsbidrag.

Kontrollutredning

Det ingår i Försäkringskassans uppdrag att säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och att motverka bidragsbrott (2 § 3 punkten förordningen [2009:1174] med instruktion för Försäkringskassan). Kontrollutredningsverksamhetens uppdrag är att motverka bidragsbrott genom att utreda misstankar om att en försäkrad medvetet försökt få ersättning på felaktiga grunder och att polisanmäla misstänkta brott.

Kontrollutredningsärenden är ofta särskilt utredningskrävande och Försäkringskassan behöver för det mesta kompletterande uppgifter. För att ta fram information om den försäkrade ska kontrollutredaren i första hand använda de interna register och sökfunktioner som finns på Försäkringskassan. Vid handläggning av ärenden ska man inte utan anledning söka information om den försäkrade på internet. Om det finns anledning att anta att någon felaktigt får ersättning, så är det inget som hindrar att kontrollutredaren söker efter öppna uppgifter på internet om den försäkrade.

Försäkringskassan kan också ha rätt att besöka en försäkrad och att ställa frågor till hen samt till andra möjliga uppgiftslämnare. Försäkringskassan har även stora möjligheter att få uppgifter från andra myndigheter, arbetsgivare och försäkringsbolag.

Myndigheter, arbetsgivare, uppdragsgivare, anordnare av personlig assistans samt försäkringsinrättningar är i vissa fall skyldiga att lämna uppgifter enligt 110 kap. 31 § första stycket SFB. De begärda uppgifterna ska gälla en namngiven person som Försäkringskassan utreder. Begreppet myndighet omfattar statliga, kommunala och landstingskommunala myndigheter. Bestämmelsen ger alltså Försäkringskassan stora möjligheter att få uppgifter från till exempel den allmänna hälso- och sjukvården, kommunala skolor och förskolor samt socialnämnder.

Banker och andra penninginrättningar ska på begäran lämna uppgifter i ärenden om bostadsbidrag eller bostadstillägg. Det framgår av 110 kap. 33 § SFB och innebär att begäran om uppgifter ska gälla en namngiven person och uppgifterna ska ha betydelse för hur SFB tillämpas.

Försäkringskassan får bara efterfråga uppgifter med hänvisning till uppgiftsskyldigheten i 110 kap. 31 och 33 §§ SFB om de lagliga förutsättningarna är uppfyllda. Om det inte finns lagliga förutsättningar kan i stället andra bestämmelser vara aktuella. När Försäkringskassan utreder rätten till ersättning har Försäkringskassan till exempel rätt att ställa frågor om den

enskilde till andra enligt 110 kap. 14 § SFB. Bestämmelsen innebär ingen skyldighet för den som tar emot frågan att svara. Av bestämmelsen framgår även att Försäkringskassan bara har rätt att begära uppgifter eller kontakta den försäkrade om det behövs för att utreda rätten till ersättning eller i övrigt för tillämpningen av socialförsäkringsbalken. Det innebär att när det inte längre finns några frågor kvar att utreda i ett ärende saknas laglig grund för att utreda ärendet mer.

Det finns också kontroll- och utredningsåtgärder som inte är tillåtna. Försäkringskassan får inte göra observationer av den försäkrade utan att den försäkrade vet om det. Försäkringskassan får inte heller vidta andra åtgärder som liknar spaningsverksamhet (prop 1996/97:121, s. 31).

Bostadsbidrag

Bestämmelserna om bostadsbidrag finns i 93–98 kap. SFB. Utöver de bestämmelserna regleras vissa frågor i bostadsbidragsförordningen (BoF1993:739), Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1993:7) om bostadsbidrag, Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1996:12) om inkomstprövning och avstämning vid beslut om bostadsbidrag, Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:9) om beräkning av bostadskostnad i ärenden om bostadsbidrag och familjebidrag i form av bostadsbidrag samt Försäkringskassans föreskrifter (FKFS) om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad.

Barnfamiljer och ungdomar som har fyllt 18 men inte 29 år, kan få bostadsbidrag. Bidragets storlek beror bland annat på

- hur många personer som bor i hushållet
- bostadskostnad och bostadsyta
- hushållets inkomst och förmögenhet.

Bidraget består av fyra delar, ett bidrag till bostadskostnader, ett särskilt bidrag för hemmavarande barn, ett särskilt bidrag för barn som bor växelvis, och ett umgängesbidrag till den som tidvis har barn boende i hushållet.

Den som ansöker om bostadsbidrag måste i de flesta fall bo och vara folkbokförd i Sverige för att kunna komma ifråga för bidraget. I regel ska föräldern eller ungdomen också vara folkbokförd i den bostad som han eller hon söker bidrag för (5 kap. 9 § och 96 kap. 2 § SFB).

Makar ska gemensamt ansöka om bostadsbidrag för sin gemensamma bostad. Frågan om en person är gift eller ensamstående har inte bara betydelse för hur ansökan ska göras, utan också för hur hushållets bidragsgrundande inkomst påverkar bostadsbidraget. För makar är inkomstgränsen innan bostadsbidraget minskas lägre än för ensamstående.

Enligt 95 kap. 7 § SFB ska personer som är gifta med varandra anses bo tillsammans, om inte den som ansöker om bostadsbidrag eller den som får bidraget visar något annat. Sambor likställs enligt 95 kap. 6 § SFB med

makar när det gäller bostadsbidrag. Om det är sannolikt att två personer är sambor ska de likställas med sambor, och därmed också makar, om inte den som ansöker om bostadsbidrag eller får bostadsbidrag visar något annat.

I begreppet *bo tillsammans* ingår mer än att makarna bor på samma adress. Det framgår av författningskommentarerna till lagen (1993:737) om bostadsbidrag (BoL) (prop. 1992/93:174, s. 60 och prop. 2001/02:119). Där sägs att den sökande ska visa att det inte finns någon hushållsgemenskap. Vad som menas med *hushållsgemenskap* är inte definierat i SFB eller nämnda prop., men en användbar beskrivning finns i prop. 2002/03:80 (s.44), där det sägs om sambor att personerna ska ha ett gemensamt hushåll. Med detta menas att de som bor ihop delar på sysslor och utgifter och har en gemensam ekonomi, åtminstone ett sådant ekonomiskt samarbete att man kan tala om hushållsgemenskap.

Bostadsbidraget beviljas som ett preliminärt bidrag, tidigast från och med den månad ansökan kommer till Försäkringskassan och som längst för tolv månader. Det preliminära bidraget beräknas med hjälp av inkomstuppeffgifter för tiden 1 januari–31 december som föräldern eller ungdomen lämnar. Inkomsterna anses jämnt fördelade på årets tolv månader, vilket får till följd att bostadsbidraget per månad beräknas på en tolfedel av årsinkomsten.

Det slutliga bostadsbidraget bestäms i efterhand när beslut om slutlig skatt har fattats. Om för lågt preliminärt bidrag har betalats ut, betalar Försäkringskassan ut ytterligare bidrag. Om för högt preliminärt bidrag har betalats ut kräver Försäkringskassan tillbaka pengar. Såväl utbetalning som återkrav förutsätter att skillnaden mellan det slutliga och preliminära bidraget är 1 200 kronor eller mer.

Denna uppföljning omfattar endast preliminära beslut om bostadsbidrag.

Sjukpenning

För att en person ska ha rätt till sjukpenning krävs att hen är försäkrad i Sverige, omfattas av det svenska socialförsäkringsskyddet och uppfyller de särskilda förmånsvillkoren.

Enligt 4 kap. 3 och 4 §§ SFB är sjukpenning en arbetsbaserad förmån och sjukpenning i särskilda fall en bosättningsbaserad förmån.

För att kunna få sjukpenning behöver man ha en sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Om den försäkrade inte har någon SGI ska Försäkringskassan avslå ansökan om sjukpenning med motiveringen att han eller hon inte kan få någon sjukpenning eftersom SGI saknas. Det finns då inte anledning att ta ställning till om övriga villkor för att få sjukpenning är uppfyllda, till exempel om arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom (Domsnytt 2013:039). När det gäller sjukpenning i särskilda fall behöver man inte ha någon SGI.

De allmänna villkor som måste vara uppfyllda för att en försäkrad ska ha rätt till sjukpenning regleras i 27 kap. 2–4 §§ SFB. Där framgår att en försäkrad har rätt till sjukpenning vid sjukdom som sätter ned arbetsförmågan med minst en fjärdedel. För att få sjukpenning krävs alltså dels en sjukdom, dels att arbetsförmågan är nedsatt *till följd* av sjukdomen. Det betonas att man ska göra en renodlad medicinsk bedömning. Vid bedömningen av om den försäkrade är sjuk ska det nämligen bortses från arbetsmarknads- mässiga, ekonomiska, sociala och liknande förhållanden.

I 27 kap. 4 § SFB framgår vilka förmånsnivåer som finns för sjukpenning. Sjukpenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån.

Bedömningen av arbetsförmågans nedsättning sker stegvis enligt på förhand fastställda tidsramar. Detta kallas *rehabiliteringskedjan*. Införandet av rehabiliteringskedjan den 1 juli 2008 innebär att bedömningsgrunden för arbetsförmågans nedsättning ändras vid vissa tidpunkter (prop. 2007/08:136 s. 58). Vilken bedömningsgrund som är aktuell bestäms av hur länge arbetsförmågan har varit nedsatt. Alla dagar i sjukperioden ska räknas med.

Rehabiliteringskedjan kan bara tillämpas fullt ut för den som har en arbetsgivare. För egna företagare gäller endast prövning mot det vanliga arbetet och vid en senare tidpunkt mot arbetsmarknaden. För den som är arbetslös sker prövningen hela tiden gentemot arbetsmarknaden (prop. 2007/08:136 s. 100 f.). För att rätten till ersättning ska kunna bedömas i förhållande till rehabiliteringskedjan är det därför viktigt att fastställa om den försäkrade ska anses vara anställd eller inte.

Av 27 kap. 46 § SFB framgår att vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt ska det beaktas om den försäkrade på grund av sjukdom inte kan utföra sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder honom eller henne. Om den försäkrade på grund av sjukdomen behöver avstå från förvärvsarbete under minst en fjärdedel av sin normala arbetstid en viss dag, ska hans arbetsförmåga anses nedsatt i minst motsvarande grad den dagen. Bedömningen av om den försäkrade kan utföra sitt vanliga eller ett annat lämpligt tillfälligt arbete görs under de första 90 dagarna i rehabiliteringskedjan.

Från och med dag 91 i rehabiliteringskedjan ska prövningen av rätten till sjukpenning även göras i förhållande till ett annat arbete hos arbetsgivaren. Det framgår av 27 kap 47 § SFB att från och med den tidpunkten ska det beaktas om han eller hon kan försörja sig efter en omplacering till annat arbete hos arbetsgivaren.

Efter 180 dagar vidgas prövningen av arbetsförmågans nedsättning ytterligare. Enligt 27 kap. 48 § SFB ska från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar dessutom, om det inte finns särskilda skäl mot det eller det i annat fall kan anses oskäligt, beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Efter dag 365 i rehabiliteringskedjan ändras bedömningsgrunden på så sätt att särskilda skäl inte längre kan beaktas.

Handläggning

I detta kapitel beskrivs kortfattat hur handläggningen av kontrollärenden är organiserad hos Försäkringskassan och hur kontrollutredningen går till.

Enligt 8 § Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan ansvarar Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GF) för kontrollutredningar i alla ärenden utom statligt tandvårdsstöd. Det är Avdelningen för nationell tandvård, internationell vård och arbetsmarknadsstöd (NA) som ansvarar för kontrollutredningar som gäller statligt tandvårdsstöd. Med kontrollärenden avses ärenden där det finns misstankar om att en person medvetet försökt få ersättningen på felaktiga grunder. GF ansvarar även för att inom kontrollutredningsverksamheten bedöma rätten till ersättning och fatta beslut om avslag, att ersättningen ska upphöra eller minskas i förmånerna barnbidrag, bostadsbidrag, bostadstillägg, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, sjukpenning, underhållsstöd, inklusive SGI och exkluderat familjeförmåner enligt förordning 883/2004 (EU-familjeförmåner).

Det finns kontrollutredningsenheter i Stockholm, Uppsala/Gävle, Umeå, Örebro, Växjö, Göteborg och Malmö. Totalt sett finns det omkring 140 kontrollutredare i landet. En kontrollutredning handläggs normalt på den kontrollutredningsenhet som i sitt upptagningsområde har det kontor där personen som utreds är registrerad.

En kontrollutredning kan initieras genom en extern anmälan eller en intern impuls. Interna impulser kan avse felaktigheter i ärenden som Försäkringskassan själv upptäcker eller ärenden som Försäkringskassan väljer att utreda i sina riktade kontroller. Det är kontrollutredaren som avgör om det finns anledning att påbörja en utredning. När kontrollutredaren bedömer att en utredning ska påbörjas i ett pågående ärende reserverar hen förmånsärendet på sig om det handlar om en förmån där kontrollutredare får fatta beslut. Att besluta om rätten till ersättning är en liten del av kontrollutredarens arbete. Det finns inga aktuella beräkningar av hur mycket tid som går åt till att fatta beslut om rätten till ersättning men det utgör en liten del av arbetstiden.

Kontrollutredningen hanteras i ett ärende i det elektroniska handläggningssystemet ÄHS som har beteckningen KTR_UTR. Handläggningen av ärendet om rätten till ersättning hanteras av kontrollutredaren i sedvanligt förmånsärende, i detta fall BOB_ANS eller BOB_OMR avseende bostadsbidrag och SJK-PRO eller SJP_ANS avseende sjukpenning. Försättningsvis i denna rapport benämns ärendet för kontrollutredningen kontrollärende och ärendet för bedömning av rätten till preliminärt bostadsbidrag eller sjukpenning för förmånsärendet.

Inom bostadsbidrag kan beslutsbrev antingen utformas i ÄHS eller via transaktionssystemet (TP). I de fall de utformas via TP finns inte beslutsbrevet i ÄHS utan i det digitala arkivet OnDemand.

I de fall kontrollutredaren beslutar om avslag, att rätten till ersättningen ska upphöra eller minska ska hen följa regelverket och processen för den aktuella förmånen. Det innebär att kontrollutredaren ska utföra alla momenten, det vill säga expediering av beslut, uppdatering och ändring av historik med mera. Kontrollutredaren måste därför ha goda kunskaper om de olika förmånsprocesserna och deras respektive regelverk. Kontrollutredaren ska när det är aktuellt med återkrav hantera ärendet i enlighet med återbetalningsprocessen. När det gäller övriga beslut, såsom till exempel positiva beslut eller beslut i andra förmåner, ska kontrollutredaren lämna över ärendet för beslut till en annan handläggare alternativt beslutsfattare.

Stöd för kontrollutredaren finns i Försäkringskassans vägledning (2004:1) *Kontrollutredning* och i produktionsprocessen (2009:06) *Processen för kontrollutredning*. När det gäller bedömningen av rätten till sjukpenning finns stöd i vägledning (2015:1) *Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning* och i produktionsprocessen (2009:07) *Sjukpenning och rehabilitering*. När det gäller bedömning av rätten till bostadsbidrag finns stöd i vägledning (2004:10) *Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar* och i produktionsprocessen (2007:04) *Processen för att utreda och besluta om preliminärt bostadsbidrag*.

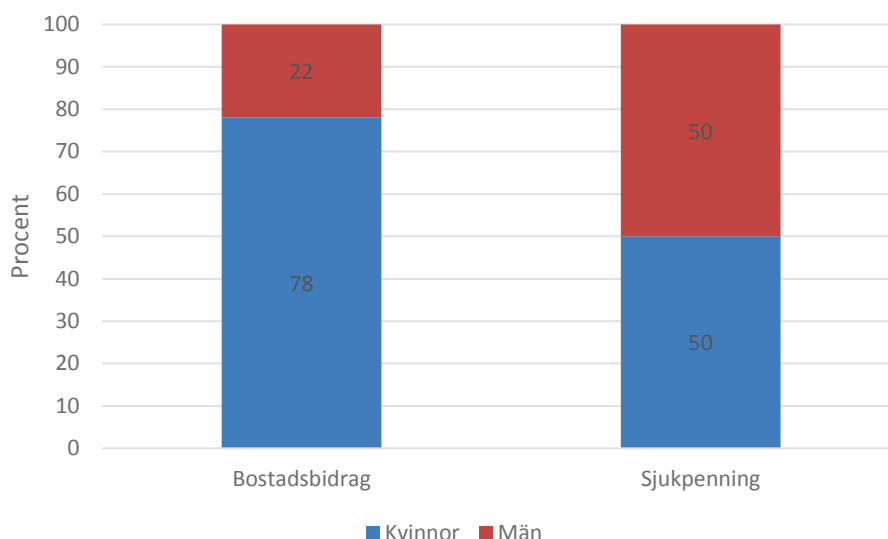
Beskrivning av ärendena

I detta kapitel beskrivs de granskade ärendena när det gäller könsfördelning, anledningen till att prövningen av rätten till ersättning gjorts av kontrollutredare och vilket underlag som kontrollutredaren har inhämtat i ärendena.

Könsfördelning

Vid besvarande av frågeställningen om ärendet avser en kvinna eller en man har utgått från det juridiska könet som framgår av den nästa sista siffran i personnumret.

Diagram 1 Avser ärendet en man eller kvinna?

Andel av samtliga 152 bostadsbidragsärenden och samtliga 52 sjukpenningärenden. Konfidensintervall för bostadsbidrag: Kvinnor 95 % KI 74–82 procent, Män 95 % KI 18–26 procent.

Majoriteten av de 204 granskade ärendena, 71 procent eller 144 ärenden, avsåg kvinnor och resterande 60 ärenden avsåg män. Bland bostadsbidragsärenden avsåg 78 procent eller 118 ärenden kvinnor och 22 procent eller 34 ärenden män. Bland sjukpenningärendena avsåg hälften kvinnor och hälften män med 26 ärenden vardera.

Anledning till att prövningen görs av kontrollutredare

Som framgått tidigare kan kontrollutredning och därav föranledd prövning av rätten till ersättning initieras av extern anmälan eller intern impuls. Med extern anmälan avses här en anmälan från en privatperson, företag eller annan myndighet. Även den situationen att en person som är anställd på Försäkringskassan anmäler något som hen har sett privat har betraktats som

en extern anmälan. Med intern impuls avses att impulsen kom inom myndigheten.

De flesta av sjukpenningärendena, 65 procent eller 34 ärenden, hanterades av kontrollutredare på grund av extern anmälan. En knapp tredjedel av ärendena hade sitt ursprung i en intern impuls. I två ärenden framgick det inte varför ärendet hanterades av kontrollutredare.

I bostadsbidragsärenden var det en större andel, 74 procent eller 113 ärenden, som hanterades av kontrollutredare på grund av en extern anmälan. En femtedel av ärendena, 30 ärenden, härrörde från en intern impuls och i nio ärenden framgick det inte.

Vid analysmötet visade det sig att några av granskarna hade besvarat frågan både utifrån information i förmånsärendet och kontrollärendet och en granskare enbart utifrån information i förmånsärendet. Det konstaterades att det i ett antal förmånsärenden inte framgick anledningen till att ärendet hanterades av kontrollutredare utan att det var först vid kontroll av kontrollärendet som den uppgiften framgick. Utifrån detta kan konstateras att siffran avseende hur många ärenden det inte framgår i egentligen är högre om hänsyn bara ska tas till vad som framgår i förmånsärendet. Detta stöds också av resultaten om dokumentation som visar på att uppgifter om extern anmälan eller intern impuls relativt ofta saknas i förmånsärendet.

Bland sjukpenningärendena var det vanligast att den externa anmälan eller den interna impulsen avsåg misstanke om att den enskilde gör någonting som visar på att hen inte har besvär i den omfattning som beskrivs i de medicinska underlagen eller gör någonting som motsvarar en arbetsförmåga. Det var anledningen i knappt hälften av ärendena, eller 25 av 52 ärenden. Det var också relativt vanligt att anmälan eller den interna impulsen avsåg misstanke om att den enskilde arbetar eller har arbetat under tiden hen har uppburit sjukpenning. Så var fallet i 21 av de 52 ärendena. I ett ärende avsåg den externa anmälan eller den interna impulsen misstanke om att den enskilde får eller fått lön under tid med sjukpenning även fast de inte arbetat och i sju ärenden var det andra anledningar.

När det gäller bostadsbidragsärendena avsåg de flesta, nästan sju av tio, externa anmälningar och interna impulser misstanke om sammanboende för enskild som beviljats bostadsbidrag som ensamstående. Relativt vanligt var också att det fanns misstanke om att den enskilde inte bor i den aktuella bostaden eller att den enskilde bor eller vistas utomlands. Så var fallet i 17 procent eller 25 ärenden respektive 14 procent eller 20 ärenden. Det var mindre vanligt att ärendet avsåg misstanke om inkomster eller tillgångar som inte redovisats, misstanke om att den enskildes bostad är uthyrd i andra hand eller misstanke om inneboende.

Underlag i ärendena

Granskarna har fått ange vilket underlag som kontrollutredaren inhämtat i utredningen oavsett om uppgifterna inhämtats internt från till exempel andra ärenden eller interna system eller begärts in externt. Uppgifter som är

väldigt grundläggande och i regel förekommer i alla ärenden inom förmånerna har inte angetts. Inom sjukpenning gäller detta till exempel uppgifter om sjukskrivningshistorik och inom bostadsbidrag uppgifter om folkbokföring, familjeförhållanden, bostadens storlek. I de flesta ärenden är det flera olika underlag som har inhämtats i ärendet. En del av uppgifterna hade inhämtats muntligt via telefon och dokumenterats i journalen men de flesta hade inhämtats skriftligen.

I sjukpenningärendena hade kontrollutredaren inhämtat material från internet i lite fler än hälften av ärendena, 52 procent eller 27 ärenden. Det rörde sig till exempel om information från olika hemsidor och bloggar. Underlag från Skatteverket hade inhämtats i elva ärenden, underlag från arbetsgivaren i elva ärenden, underlag från konsultation med försäkringsmedicinsk rådgivare i åtta ärenden, medicinskt underlag i sju ärenden och underlag från Arbetsförmedlingen i tre ärenden. I knappt sex av tio ärenden, 30 av 52 ärenden, hade annat underlag inhämtats. Vanligast bland dessa var kontoutdrag som förekom i tolv ärenden. Underlag från polisen, i form av till exempel passbild för att kunna identifiera den försäkrade, förhørsprotokoll, PM över trafikkontroller som den försäkrade blivit stoppad i, fanns i åtta ärenden. Exempel på annat underlag som inhämtats i ärendena är domar, underlag från Tullverket, försäkringsbolag, idrottsförbund, skola och förskola. I två av ärendena visade kontakter med sjukskrivande läkare att läkarintygen var fabricerade. Det fanns även dokumentation från möten med den försäkrade eller arbetsgivare i några ärenden.

I ärendena om rätten till preliminärt bostadsbidrag hade kontrollutredaren hämtat in kontouppgifter i lite mer än hälften av ärendena, 84 av 152 ärenden. I 52 ärenden fanns uppgifter från hyresvärd, i 46 ärenden journaler från Barnvårdscentral, i 20 ärenden uppgifter från Skatteverket, i 20 ärenden uppgifter från skola eller förskola, i 16 ärenden uppgifter från Mödravårdscentral och i 3 ärenden uppgifter från Kronofogdemyndigheten. I 86 ärenden hade kontrollutredaren inhämtat annat underlag. Vanligast bland dessa var underlag från posten som inhämtats i 21 ärenden, underlag från vårdcentral som inhämtats i 15 ärenden, underlag från polisen som inhämtats i 13 ärenden, uppgifter om bilinnehav från Infotorg i 11 ärenden, uppgifter om eventuellt körkortsinnehav från Transportstyrelsen i 8 ärenden. I ett mindre antal ärenden hade kontrollutredaren inhämtat underlag från till exempel bostadsrättsförening, CSN, individ- och familjeomsorg, försäkringsbolag, domstol och Arbetsförmedlingen. Det hade även inhämtats uppgifter från olika internetsidor som till exempel Facebook, Instagram, AirBnB och Blocket. I tio ärenden hade kontrollutredaren inte inhämtat något underlag alls i ärendet.

Utredning

I detta kapitel redovisas resultaten av granskningen i de delar som avser utredningen. Det handlar inledningsvis om förekomsten av konsultation av Försäkringsmedicinsk rådgivare (FMR) i sjukpenningärenden. Därefter redovisas om det i förmånsärendet framkommer uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet. Vidare redovisas resultaten av om utredningen varit tillräcklig för att ta ställning till rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag.

Konsultation av Försäkringsmedicinsk rådgivare (FMR)

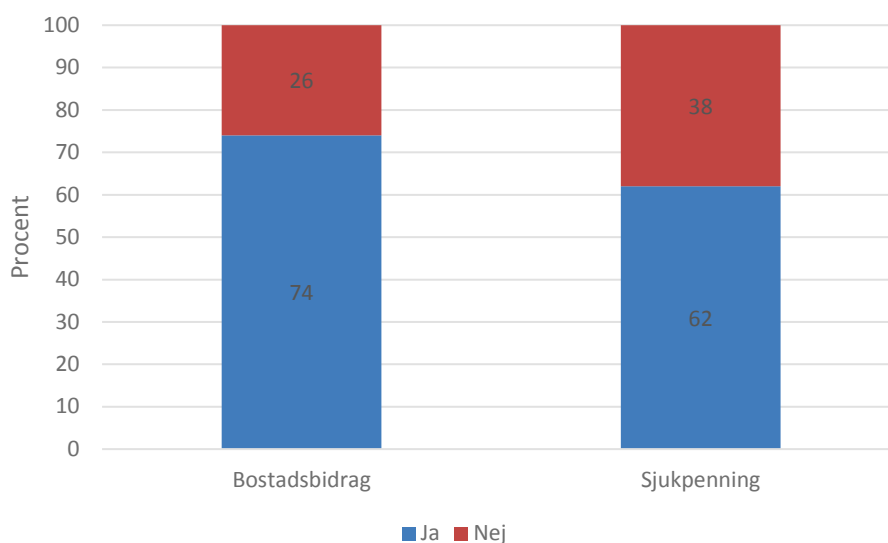
Bland de 52 sjukpenningärendena hade FMR konsulterats i 6 ärenden. I samtliga sjukpenningärenden har granskarna dock fått ta ställning till om ett FMR-yttrande var eller hade varit behövligt. Det var bara i ett ärende där FMR-konsultation inte skett som det bedömdes vara behövligt. I detta ärende hade FMR kunnat hjälpa till med tolkning av det medicinska underlaget vilket kunnat tillföra ärendet värdefull information.

Framkommer det uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet?

Eftersom kontrollutredaren gör kontrollutredningen i kontrollärendet finns mycket av materialet som sedan ligger till grund för bedömningen av rätten till ersättning i det ärendet. Det material som ligger till grund för bedömningen av rätten till ersättning ska sedan överföras till förmånsärendet. Att så sker är av stor vikt för att det klart ska framgå vilket underlag som beslutet baseras på. Att underlaget ska tillföras ärendet framgår av produktionsprocessen (2009:06) *Processen för kontrollutredning* s. 46, där det står att kontrollutredaren ska sammanfatta ärendet och de uppgifter som gör att hen ifrågasätter rätten till ersättning. Sammanfattningen och kopior av relevanta handlingar ska bifogas förmånsakten.

Av nedan diagram framgår i vilken utsträckning det i förmånsakten framkom uppgifter från underlag som inte tillförts förmånsärendet.

Diagram 2 Framkommer det i akten uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet?

Andel av samtliga 152 bostadsbidragsärenden och samtliga 52 sjukpenningärenden. Konfidensintervall för bostadsbidrag: Ja 95 % KI 70–78 procent, Nej 95 % KI 22–30 procent.

Bland sjukpenningärendena framkom det i drygt sex av tio ärenden uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet. Av de 52 ärendena var det 32 ärenden som innehöll uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet. Bland dessa var det varierande hur många underlag som inte tillförts ärendet. I drygt hälften av de 32 ärendena var det endast ett underlag och då rörde det sig oftast om den externa anmälan eller den interna impulsen. I andra ärenden handlade det om flera underlag och i knappt ett av tio ärenden hade inga underlag alls tillförts förmånsärendet.

I bostadsbidragsärendena var det nästan tre av fyra ärenden som innehöll uppgifter från underlag som inte tillförts ärendena. Av de 152 ärendena var det 112 ärenden som innehöll uppgifter som inte tillförts ärendet. Även här var det ibland ett underlag som inte överförts, ibland flera underlag och ibland alla underlag som inte överförts. I de 27 ärenden där det var ett underlag som inte överförts handlade det oftast om den externa anmälan eller den interna impulsen alternativt kontoutdrag. I åtminstone 32 ärenden har inget av det underlag som ligger till grund för beslutet om rätten till bostadsbidrag överförts från kontrollärendet. Sannolikt är denna siffra egentligen högre då inte alla granskare i fritextfältet uttryckligen angett att det rör sig om allt underlag.

Är utredningen tillräcklig?

Försäkringskassan har enligt 110 kap. 13 § SFB en utredningsskyldighet och ansvarar för att ärendena blir tillräckligt utredda. Samtidigt finns det enligt 9 § förvaltningslagen (2017:900) krav på att handläggningen ska vara så enkel, snabb och kostnadseffektiv som möjligt, utan att rättssäkerheten åsidosätts.

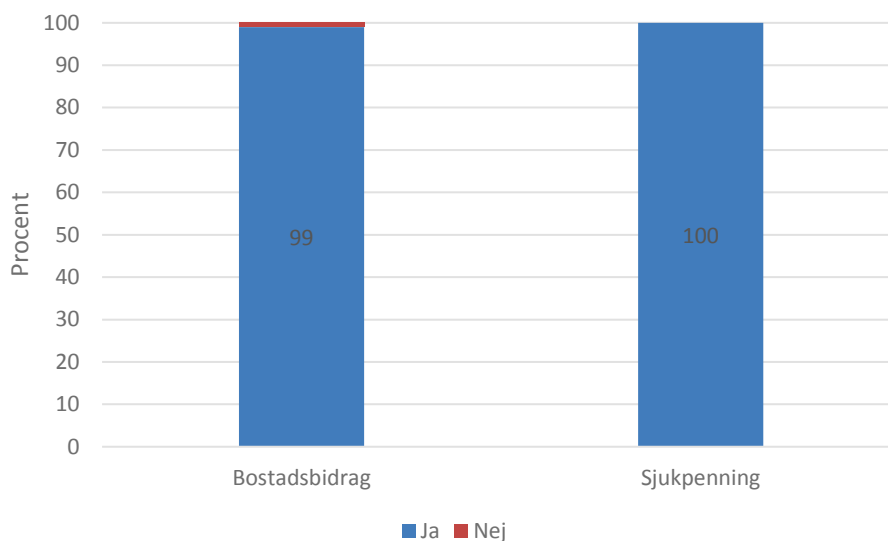
Det är Försäkringskassan som leder utredningen och som bestämmer vilket underlag som behövs för att göra en riktig bedömning av ärendet. Försäkringskassan måste bedöma om den utredning som finns är tillräcklig och ska begära komplettering om den inte är det.

Ett ärende ska alltså handläggas så noggrant och snabbt som möjligt utifrån omständigheterna i just det ärendet. Utredningen ska vara tillräcklig, varken mer eller mindre. Alla kriterier som kan ligga till grund för bedömning av rätten till ersättning behöver inte vara aktuella att ta med i bedömningen av alla ärenden. Det är ärendets beskaffenhet som avgör vilka uppgifter som behövs för att kunna ta ställning till rätten till ersättning. Det innebär också att alla ärenden inte ska utredas lika; enkla ärenden behöver mindre utredning än komplicerade ärenden.

Som tidigare nämnts ska de underlag med uppgifter som ligger till grund för bedömningen av rätten till ersättning finnas i förmånsärendet. Eftersom det tidigt under granskningen visade sig finnas brister i detta hänseende, och för att ändå kunna få en bild av utredningens tillräcklighet, valde vi att även titta på underlaget i kontrollärendet. I den mån det i ärendet om rätten till ersättning fanns en direkt hänvisning till annat ärende tog granskarna även del av detta.

Av nedan diagram framgår i vilken utsträckning utredningen bedömdes vara tillräcklig för att bedöma rätten till förmånen.

Diagram 3 Är utredningen tillräcklig för att bedöma rätten till förmånen?

Andel av samtliga 152 bostadsbidragsärenden och samtliga 52 sjukpenningärenden. Konfidensintervall för bostadsbidrag: Ja 95 % KI 98–100 procent, Nej 95 % KI 0–2 procent.

I samtliga 52 sjukpenningärenden ansågs utredningen vara tillräcklig. Utredningsskyldigheten bedömdes därmed vara uppfylld. När det gäller bostadsbidragsärendena så var utredningen tillräcklig i nästa alla ärenden eller 99 procent. Det var bara i ett ärende som det saknades tillräckliga uppgifter om sammanboende.

Inhämtas mer uppgifter än som krävs?

Försäkringskassan ska som ovan nämnts se till att ärenden blir utredda i den omfattning som krävs. Försäkringskassan måste dock göra en avvägning mellan den enskildes krav på integritet och behovet av utredning. Det ska inte hämtas in mer uppgifter än som krävs för att kunna göra en bedömning av rätten till ersättning och när rätten till eventuellt upphörde, till exempel för en längre tid än vad utredningen avser. Det kan exempelvis innebära att man inte ska begära in uppgifter om tidsperioder som inte omfattas av utredningen. (Se JO-beslut, daterat den 25 oktober 2016, JO:s dnr 2031-2015). Uppgifterna ska vara nödvändiga för att bedöma rätten till ersättning och får inte efterfrågas slentrianmässigt.

Inte i något av sjukpenningärendena hade mer uppgifter än som krävs inhämtats. Inte heller i något av de 151 tillräckligt utredda bostadsbidragsärendena hade det hämtats in mer uppgifter än som krävs. Det förekom alltså ingen överutredning av ärendena och inga onödiga intrång i den enskildes personliga integritet.

Bedömning

I detta kapitel redovisas resultaten i de delar som avser bedömningen i ärendet. Det avser både eventuella interimistiska beslut liksom slutliga beslut som fattats i ärendena och innehåller en redovisning av vilken bedömning som handläggaren gjort och vilken bedömning granskarna skulle ha gjort.

Interimistiskt beslut

Enligt 112 kap. 3 § SFB får Försäkringskassan besluta att en ersättning ska hållas inne eller lämnas med lägre belopp till dess att ärendet avgjorts. En förutsättning är att det finns sannolika skäl att en beslutad ersättning kommer att dras in eller minskas.

Avseende sjukpenningärendena har interimistiskt beslut fattats i 60 procent av ärendena, eller 31 av 52 ärenden. I 4 ärenden hade kontrollutredaren inte fattat något interimistiskt beslut och i 17 ärenden var det inte aktuellt då den försäkrade saknade löpande utbetalning. De interimistiska beslut som fattats har fattats när det förelegat sannolika skäl för att ersättningen kommer att dras in eller minskas och vid rätt tidpunkt. Granskarna ansåg inte att det fanns något ärende där interimistiskt beslut borde ha fattats men så inte hade skett. Inte heller fanns det något ärende där det interimistiska beslut borde ha fattats vid en tidigare eller senare tidpunkt än som skett.

När det gäller bostadsbidragsärendena så har interimistiskt beslut fattats i 72 procent, eller 109 av 152 ärenden. I två ärenden hade interimistiskt beslut inte fattats och i 41 ärenden var det inte aktuellt då det inte fanns någon pågående löpande utbetalning. I de ärenden där interimistiskt beslut fattats ansåg granskarna i de allra flesta fall, 94 procent, att det interimistiska beslutet fattats vid rätt tidpunkt. Det var endast i sju ärenden som granskarna ansåg att det interimistiska beslutet borde ha fattats vid en annan tidpunkt. I fem av dessa borde beslutet ha fattats tidigare eftersom det redan då fanns sannolika skäl och i två fall borde det ha fattats först vid en senare tidpunkt. I de två ärenden där något interimistiskt beslut inte har fattats ansåg granskarna att ett sådant borde ha fattats.

Handläggarens slutliga beslut

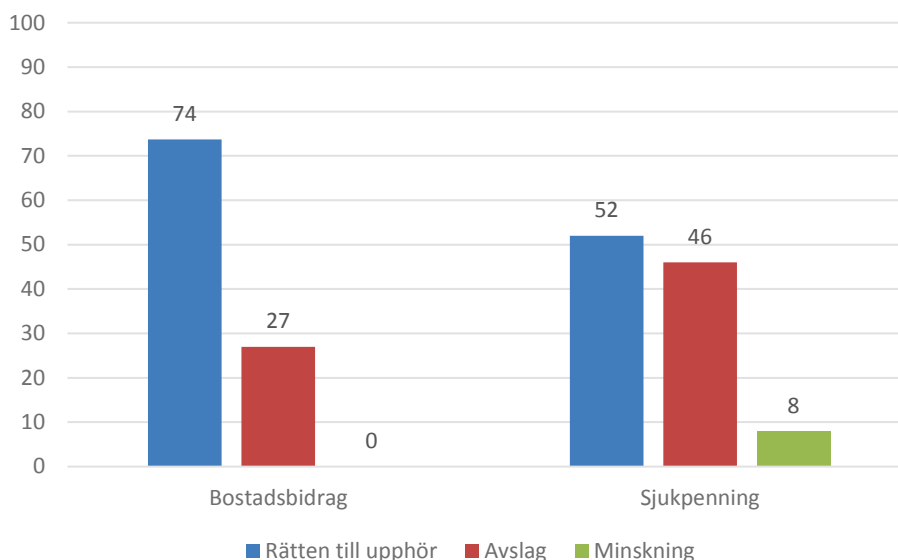
Granskarna har fått ange vilket slutligt beslut som handläggaren fattat i ärendet. De har då valt mellan alternativen avslag, beslut om rätten till ersättning upphör, indragning och minskning och inte varit bundna av hur handläggaren själv har valt att benämna beslutet.

Många av besluten som handläggaren har benämnt som indragning har granskarna kategoriserat som beslut om rätten till ersättning upphör. Bakgrunden till det är att begreppet *indragning* främst ska användas när det

handlar om en sanktion för att den försäkrade gjort sig skyldig till en försummelse (prop. 2008/09:200 Socialförsäkringsbalk, s. 459). I förarbeten till SFB framför regeringen att termen indragning i andra sammanhang än som sanktion bör ersättas med något uttryck som bättre anger vad det är frågan om, nämligen att den försäkrade inte längre uppfyller villkoren för ersättning. Uttrycket *ersättningen upphör* ska därför användas i dessa situationer. Det innebär att Försäkringskassan bör använda begreppet *indragning* endast om en ersättning dras in till följd av sanktionsbestämmelserna i 110 kap. 52–58 §§ SFB.

Av nedan diagram framgår vilket beslut kontrollutredaren fattat i ärendet. Granskarna kunde välja flera svarsalternativ då det förekom ärenden med till exempel både beslut om att rätten till ersättning upphör och avslag på ny ansökan.

Diagram 4 Vilket beslut hade kontrollutredaren fattat i ärendet?

Andel av samtliga 152 bostadsbidragsärenden och samtliga 52 sjukpenningärenden där flera svarsalternativ var möjliga. Konfidensintervall för bostadsbidrag: Rätten till upphör 95 % KI 69–78 procent, Avslag 95 % KI 23–31 procent.

Av de 52 sjukpenningärenden som granskats hade handläggaren fattat beslut att rätten till ersättning upphör i hälften av ärendena. I nästan lika många ärenden, 23 stycken eller 46 procent, hade handläggaren fattat beslut om avslag. I fyra ärenden, eller 8 procent av ärendena, hade handläggaren beslutat om minskning.

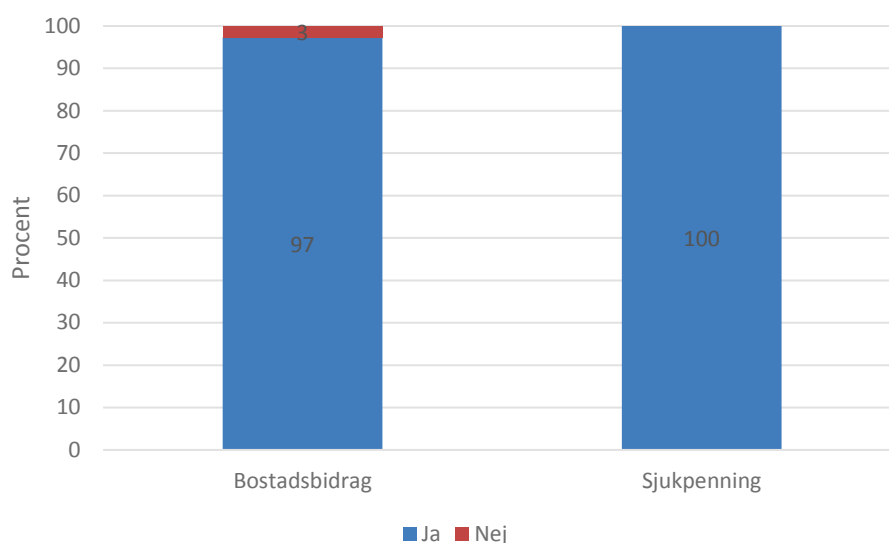
Granskarna har i sjukpenningärendena fått ta ställning till om kontrollutredaren har använt rätt bedömningsgrund i rehabiliteringskedjan. I de allra flesta fall, nästan nio ärenden av tio, framgick det att rätt bedömningsgrund hade använts. Det fanns inget ärende där det framgick att fel bedömningsgrund använts men det fanns däremot sex ärenden där det inte framgick vilken bedömningsgrund som använts.

När det gäller bostadsbidragsärendena så hade kontrollutredaren fattat beslut om att rätten till ersättningen upphör i 74 procent, eller 112 ärenden, och beslut om avslag i 27 procent, eller 41 ärenden.

Granskarnas bedömning av rätten till ersättning

I samtliga ärenden där utredningen har bedömts som tillräcklig har granskarna fått ta ställning till om de skulle ha fattat samma beslut.

Diagram 5 Skulle du ha fattat samma beslut?

Andel av 151 tillräckligt utredda bostadsbidragsärenden och samtliga 52 sjukpenningärenden. Konfidensintervall för bostadsbidrag: Ja 95 % KI 96–99 procent, Nej 95 % KI 1–4 procent.

När det gäller sjukpenningärendena, där alla ärenden bedömdes vara tillräckligt utredda, har granskarna svarat att de skulle ha fattat samma beslut i samtliga ärenden.

När det gäller bostadsbidragsärendena har granskarna svarat att de i nästan samtliga ärenden skulle ha fattat samma beslut som kontrollutredaren. Det var endast i tre procent av ärendena, eller fyra ärenden, som de skulle ha gjort en annan bedömning. I tre ärenden skulle de ha fattat samma beslut men från en annan tidpunkt och i ett ärende skulle de ha fattat beslut om att rätten till ersättning upphör och avslag på ny ansökan. Anledningen till varför de skulle ha fattat ett annat beslut är i samtliga fall att de gör en annan bedömning av tidpunkten. I samtliga fall skulle de ha fattat beslutet från en tidigare tidpunkt. Det handlar om att det redan från och med en tidigare tidpunkt fanns tillräckligt stöd för att bedöma den försäkrade som till exempel sammanboende eller avflyttad utomlands. Det har i ett ärende medfört att granskarna ansett att de skulle ha fattats beslut om att rätten till ersättning upphör då det vid denna tidigare tidpunkt fanns en löpnade ersättning. Vid den tidpunkt då handläggaren fattat beslut hade däremot ersättningen löpt ut och något beslut om att ersättningen upphör hade därför inte fattats.

Beslutsbrev

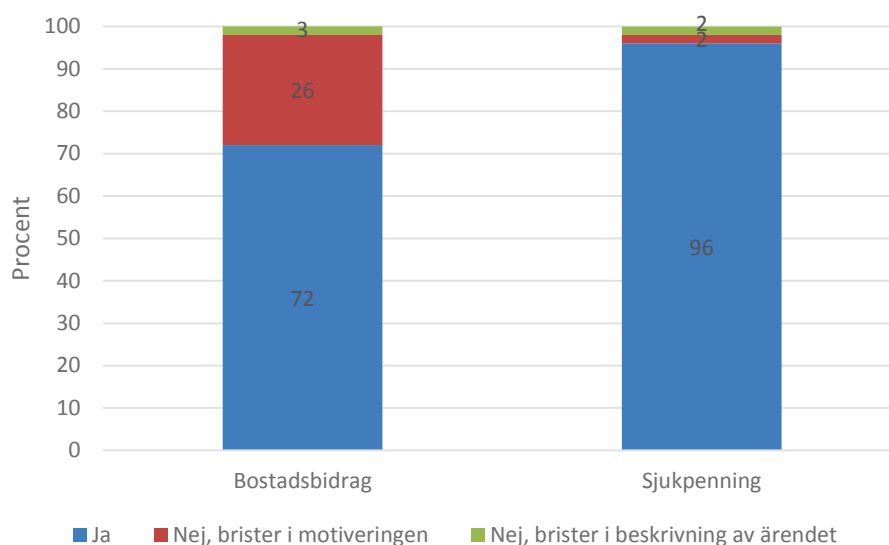
I detta kapitel redogörs för resultaten i de delar som avser utformning av beslutsbrev.

Att beslutsbrevet, och särskilt motiveringen, håller god kvalitet är avgörande för att den försäkrade ska kunna förstå beslutet och därmed kunna ta tillvara sin rätt och känna förtroende för Försäkringskassan. Av 32 § förvaltningslagen framgår att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering med uppgifter om de föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Granskarna har tagit del av samtliga slutliga beslutsbrev och bedömt kvaliteten i dessa. Eftersom alla granskade beslut är negativa för den försäkrade har det i samtliga ärenden funnits slutligt beslutsbrev. Granskarna har fått bedöma beslutsbrevet utan hänsyn till om beslutet är rätt eller fel. För att kvaliteten ska ha bedömts som god ska handläggaren på ett lättläst och begripligt sätt ha förklarat varför den försäkrade inte ansetts uppfylla villkoren för sjukpenning alternativt preliminärt bostadsbidrag. En utgångspunkt för bedömningen har också varit att beslutsbrevet ska vara utformat i enlighet med Försäkringskassans riktlinjer (2005:14) *Att skriva kommunikeringsbrev och beslutsbrev i Försäkringskassan*.

Diagrammet nedan visar i vilken utsträckning beslutsbreven höll bra kvalitet.

Diagram 6 Håller beslutsbrevet bra kvalitet?

Andel av samtliga 152 bostadsbidragsärenden och samtliga 52 sjukpenningärenden där flera svarsalternativ var möjliga. Konfidensintervall för bostadsbidrag: Ja 95 % KI 68–76 procent, Nej, brister i motiveringen 95 % KI 22–30 procent, Nej, brister i beskrivning av ärendet 95 % KI 1–5 procent.

När det gäller sjukpenningärenden så har 96 procent eller 50 av de granskade ärendena ansetts innehålla beslutsbrev av bra kvalitet. Det var endast ett beslutsbrev som innehöll brister i beskrivning av ärendet och ett ärende som innehöll brister i motiveringen i form av språkliga brister.

Avseende bostadsbidragsärendena så har beslutsbreven som tidigare nämnts kunnat finnas antingen i ÄHS eller i det digitala arkivet OnDemand. Det är upp till den aktuella kontrollutredaren att välja om man föredrar att skriva beslutsbrev i ÄHS eller i TP. Resultaten visar att lite mer än sju av tio ärenden, 110 av 152, ansetts innehålla beslutsbrev av god kvalitet. Vart fjärde ärende, 39 ärenden, innehöll brister i beslutsmotiveringen och fyra ärenden brister i beskrivning av ärendet.

De brister i motiveringen som fanns var av olika karaktär. Fem ärenden innehöll en otydlig motivering, fyra ärenden innehöll felaktig laghänvisning, tre ärenden en motivering som inte var individuellt anpassad, två ärenden språkliga brister och ett ärende onödig text. Men främst var det andra brister som bedömdes föreligga. Detta förekom i 32 ärenden.

Av fritextsvar om vilka andra brister som fanns i beslutsmotiveringen framgår att det främst handlar om laghänvisningar på olika sätt. I 22 ärenden har laghänvisningarna varit otillräckliga då ett eller flera relevanta lagrum som ligger till grund för beslutet saknats. Till exempel har laghänvisning till 95 kap. 6 § SFB där det framgår om att om det är sannolikt att två personer är sambor ska de likställas med sambo, inte alltid angetts i ärenden där den försäkrade bedömts vara sambo. Det fanns även beslut där laghänvisning bara har angetts till 96 kap 12 § SFB om att bidrag lämnas till och med den månad då rätten till bidrag har ändrats eller upphört eller till 110 kap. 46–47 §§ om anmälningsskyldighet. Det är inte tillräckligt och det är också tveksamt om reglerna om anmälningsskyldighet alls ligger till grund för beslutet om rätten till ersättning. I några ärenden har kontrollutredaren hänvisat till hela kapitel i SFB. Detta är alltför ospecifikt och behöver preciseras. I sju ärenden fanns det utöver korrekta laghänvisningar även sådana som inte borde ha funnits med. Till exempel fanns det laghänvisning till bestämmelserna om interimistiskt beslut även fast det avsåg ett slutligt beslut.

Det fanns även fyra beslutsbrev där det inte var tydligt om beslutsbrevet avsåg ett interimistiskt beslut eller ett slutligt beslut. I beslutsbreven fanns det rubriker och skrivningar som avsåg interimistiskt beslut blandat med information som förefaller avse ett slutligt beslut.

Det förekom även beslutsbrev där bedömningar gjorts under beskrivning av ärendet i stället för under motiveringen och enstaka beslutsbrev som inte innehöll någon beslutsmotivering alls eller beslutsbrev där det under information fanns uppgifter om vilket beslut Försäkringskassan avsåg att fatta i annat ärende. Det är inte lämpligt att inom ramen för ett beslutsbrev informera om vilket beslut som ska fattas i ett annat ärende. Möjligen kan man tänka sig att ge information om att prövning pågår men det är inte lämpligt att ange vilken beslutsutgång som kan förväntas.

Det saknas idag beslutsmallar särskilt anpassade för beslut om rätten till ersättning som fattas av kontrollutredare. I stället är kontrollutredarna hänvisade till mallar som används inom den ordinarie förmånshandläggningen. Det framstår som tydligt att kontrollutredarna använder andra typer av mallar såsom till exempel brevmall eller mall för interimistiskt beslut och bygger ett beslutsbrev utifrån detta. Detta gör att beslutsbrev relativt ofta ser olika ut och kan vara en anledning till att de alltför ofta innehåller uppgifter som inte är aktuella i det enskilda ärendet eller saknar uppgifter som borde vara med.

Dokumentation

I detta kapitel redovisas resultaten när det gäller dokumentation.

Dokumentationsskyldigheten syftar till att trygga den försäkrades rätt att få del av de uppgifter som Försäkringskassan har och som kan ha betydelse för ett beslut i ärendet och till att man ska kunna följa ärendets gång.

Skyldigheten att dokumentera uppgifter som Försäkringskassan får på annat sätt än genom en handling och som kan ha betydelse för ett beslut i ärendet följer av 27 § förvaltningslagen. Därutöver har JO vid upprepade tillfällen betonat vikten av att man dokumenterar ställningstaganden och handläggningsåtgärder även om det inte har tillförts någon ny sakuppgift. Handläggaren behöver alltså beskriva och förklara Försäkringskassans ställningstaganden till olika handläggningsåtgärder på ett tydligt och klart sätt. (Se till exempel JO:s beslut, dnr 5164-2007, dnr 6603-2010, dnr 166-2010, 5206-2010 och dnr 6966-2010.)

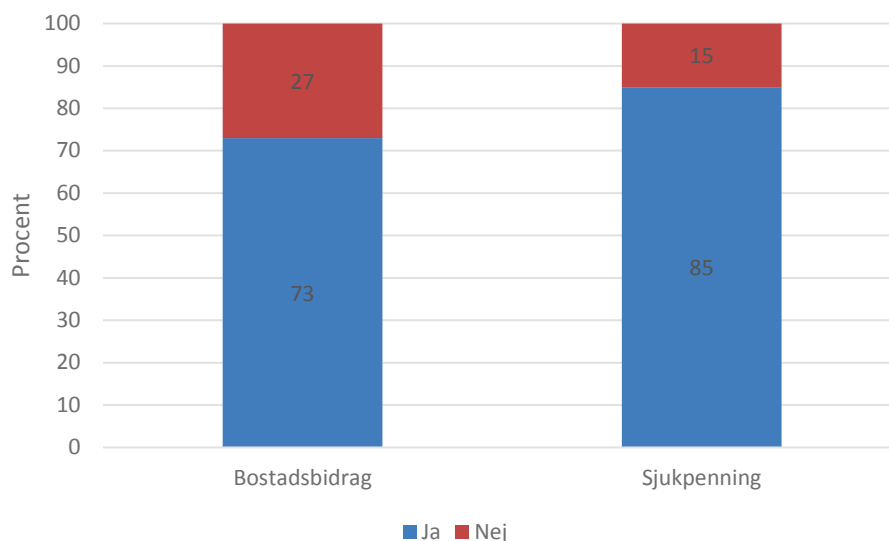
En fullständig och ordnad dokumentation i ett ärende är en förutsättning för att man ska kunna följa och förstå ärendets gång (JO:s beslut, dnr 4367-2005). Dokumentationen ska ske i kronologisk följd så att ärendets gång kan följas utan svårighet även av den som inte är handläggare av ärendet (9, 24 och 27 §§ FL och JO:s beslut, dnr 4460-1997 och 4922-2003).

En ordnad dokumentation underlättar om en annan handläggare måste ta över handläggningen, till exempel vid sjukdom eller byte av tjänst. Att det finns en ordnad och fullständig dokumentation är också en förutsättning för att ärendet ska gå att kvalitetssäkra.

En fullständig och ordnad dokumentation förbättrar också möjligheterna för andra, bland annat JO, att granska ärendet i efterhand. Om ärendet går vidare till omprövning och domstol är god dokumentation avgörande för att se till att den enskildes ärende har handlagts på ett effektivt och rättssäkert sätt. Det underlättar också arbetet för polis och åklagare i samband med utredning av misstanke om brott.

Av nedan diagram framgår i vilken omfattning dokumentationen varit sådan att det gått att följa ärendets gång.

Diagram 7 Är dokumentationen sådan att det går att följa ärendets gång?

Andel av samtliga 152 bostadsbidragsärenden och samtliga 52 sjukpenningärenden. Konfidensintervall för bostadsbidrag: Ja 95 % KI 69–77 procent, Nej 95 % KI 23–31 procent.

När det gäller sjukpenningärendena har 85 procent, eller 44 ärenden, ansetts ha en journalföring som gör att ärendet kan följas. I åtta ärenden har det ansetts saknas en eller flera uppgifter som gör att ärendet inte går att följa. I samtliga dessa åtta ärenden saknades det uppgift om extern anmälan eller intern impuls. I två ärenden saknades det även uppgifter om vilka utredningsåtgärder som har vidtagits och i ett ärende uppgifter om resultaten av utredningsåtgärderna.

När det gäller bostadsbidragsärendena så bedömdes dokumentationen vara tillräcklig för att kunna följa ärendets gång i 73 procent, eller 111 ärenden. I resterande 41 ärenden bedömdes det saknas en eller flera uppgifter. I 33 ärenden saknades det uppgift om extern anmälan eller intern impuls, i 33 ärenden uppgifter om vilka utredningsåtgärder som vidtagits i ärendet, i 26 ärenden uppgifter om resultaten av utredningsåtgärderna och i 20 ärenden uppgifter om handläggarens bedömning. Det fanns även ett fåtal ärenden där det varit oklart vad prövningen omfattat och där journalföringen inte har varit konsekvent och kronologisk. I de ärenden med störst brister i dokumentationen fanns endast notering om att interimistiskt beslut och därefter slutligt beslut fattats och ingenting om bakgrunden, de utredningsåtgärder som har vidtagits, utgången av dessa eller handläggarens bedömning.

Av produktionsprocessen (2009:06) *Processen för kontrollutredning* framgår att kontrollutredaren ska sammanfatta ärendet och de uppgifter som gör att rätten till ersättning ifrågasätts. Sammanfattningen ska bifogas förmånsärendet. Det kan konstateras att en sådan sammanfattning långt ifrån görs i alla ärenden men att när en sådan görs tillräckligt så blir det betydligt lättare att följa ärendet.

Sammanfattande diskussion och slutsatser

Kontrollutredare utreder ärenden där det finns misstanke om att någon medvetet försökt få ersättning på felaktiga grunder. Om det under en sådan utredning framkommer uppgifter som gör att den försäkrade inte har rätt till förmånen ska kontrollutredaren inom vissa förmåner fatta beslut om rätten till ersättning. Det kan handla om att rätten till en löpande ersättning upphör eller att ersättningen ska minskas eller dras in genom sanktionsbestämmelserna i SFB. Det kan även handla om att en ny ansökan om ersättning ska avslås.

Att fatta beslut om rätten till ersättning är en mycket liten del av kontrollutredarens arbete. De beslut som fattas avser också sju olika förmåner. Detta ger andra förutsättningar än för handläggare inom den ordinarie förmånshandläggningen som oftast handlägger ett stort antal ärenden inom en avgränsad förmån eller förmånsområde. Handläggare inom den ordinarie förmånshandläggningen har också tillgång till förmånsspecifikt handlägningsstöd i form av till exempel specialister, försäkringssamordnare och försäkringsmedicinska rådgivare. Utifrån detta skulle det potentiellt därför kunna finnas risk för kvalitetsbrister i handläggning och beslut om rätten till ersättning som fattas av kontrollutredare.

Denna uppföljning har dock visat att kontrollutredares beslut om rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag i många delar håller hög kvalitet. Den utredning som görs är nästan uteslutande tillräcklig och det förekommer heller inte överutredning. Bedömningarna om rätten till ersättning som görs är i de allra flesta fall korrekta.

Däremot visar uppföljningen på betydande förbättringspotential inom det förvaltningsrättsliga området. Detta gäller både avseende att alla handlingar som ligger till grund för beslutet om rätten till ersättning inte finns i det aktuella förmånsärendet, beslutsbrevets utformning och journalföringen.

I alltför många ärenden har inte underlag som inhämtats och är relevanta för bedömningen av rätten till ersättning tillförts förmånsärendet. I stället ligger underlagen kvar i kontrollärendet. Det är väldigt viktigt att förmånsärendet innehåller de underlag som ligger till grund för bedömningen. Risken är annars att det blir otydligt vilka uppgifter som ligger till grund för beslutet. Vidare är det också viktigt att de finns i det aktuella ärendet om den försäkrade, omprövningen, domstol eller annan skulle vilja ta del av allt underlag i ärendet. Att underlagen finns i kontrollärendet är inte tillräckligt. Av produktionsprocessen (2009:06) *Processen för kontrollutredning* framgår tydligt att relevanta handlingar ska bifogas förmånsakten och att detta inte efterlevs måste betraktas som allvarligt.

Som framgått har uppföljningen också visat på brister när det gäller beslutsbrevens utformning. Detta gäller främst bostadsbidragsärendena. I avsaknad av beslutsmallar anpassade för kontrollutredares negativa beslut om rätten till ersättning skapar kontrollutredarna beslutsbrev utifrån andra mallar. Detta innebär att de dels ser väldigt olika ut men framförallt alltför ofta innehåller uppgifter som inte bör vara med eller saknar uppgifter som bör vara med. För att kunna uppnå likformighet i beslutsbrevens utformning är det sannolikt bäst att ta fram beslutsmallar som är anpassade just för dessa ärenden. Sådana skulle också kunna bidra till att avhjälpa bristen med att laghänvisningarna inte är relevanta, otydliga eller otillräckliga. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att ett beslutsbrev av god kvalitet är individuellt utformat. Mallbrev med mycket färdig text kan därför motverka sitt syfte. Ett annat tänkbart alternativ till att ta fram egna beslutsmallar för kontrollärenden är att se över om de mallar som finns för förmånerna kan utformas på ett sätt som bättre bidrar till brev av god kvalitet även i kontrollärenden.

En annan förvaltningsrättslig brist som har uppmärksammats är att det ibland är svårt att följa ärendets gång i journalen. Det saknades relativt ofta en sammanfattning och/eller en eller flera uppgifter som gjorde att ärendet inte kunde följas. Framför allt var det uppgifter om extern anmälan eller intern impuls som saknades och i viss mån uppgifter om vidtagna utredningsåtgärder och resultatet av dessa. I de ärenden med störst brister i detta hänseende fanns endast notering om att interimistiskt beslut och därefter slutligt beslut fattats och ingenting om bakgrunden, de utredningsåtgärder som har vidtagits, utgången av dessa eller handläggarens bedömning. Det är i allra högsta grad viktigt för rättssäkerheten att dokumentationen görs tillräcklig så att ärendet kan följas.

När det gäller möjligheten att kunna följa ärendet så kan även det faktum att beslutsbrev kan finnas antingen i ÄHS eller i TP påverka. Finns allt i ÄHS så blir ärendet mer överskådligt och naturligt lättare att följa. I denna uppföljning har vi dock bortsett från detta vid besvarande av frågeställningar om möjligheten att följa ärendet. Men sett från ett rent förvaltningsrättsligt perspektiv skulle det vara att föredra att beslutsbrevet fanns i ÄHS.

De identifierade bristerna i denna uppföljning kan delvis hänga samman med en pressad handläggningssituation men också med att man behöver stärka kompetensen och förståelsen för de förvaltningsrättsliga reglerna. Det kan handla både om deltagande i Försäkringskassans generella utbildningar i förvaltningsrätt och utredningsmetodik och mer skraddarsydd insatser.

Denna uppföljning har begränsats till att avse två olika förmåner som kontrollutredare fattar beslut om rätten till ersättning i. Därför går det inte att med säkerhet uttala sig om hur det ser ut i övriga förmåner som kontrollutredare fattar beslut om. Detta gäller i synnerhet de förmånsrättsliga reglerna som ju skiljer sig åt. När det gäller de förvaltningsrättsliga bristerna är det däremot sannolikt att tro att dessa brister förekommer även i beslut som kontrollutredare fattar inom övriga förmåner. Omfattningen går inte att uppskatta och precis som vi har sett när det gäller bostadsbidrag och sjukpenning kan den potentiellt skilja sig åt mellan förmånerna. Eftersom

det ändå framgår att förbättringsområdena är desamma inom bostadsbidrag och sjukpenning så finns det anledning att tro att det även gäller beslut om rätten till ersättning som kontrollutredare fattar i andra förmåner.

Bilaga 1

Rekommendationer och åtgärder

Rekommendation 1. Säkerställ att allt underlag som ligger till grund för bedömningen av rätten till ersättning tillförs förmånsärendet

Uppföljningen visar att utredningen av rätten till sjukpenning och preliminärt bostadsbidrag görs tillräcklig. Dock är det en allvarlig förvaltningsrättslig brist att det underlag som ligger till grund för bedömningen i stor utsträckning inte tillförs förmånsärendet utan återfinns i annat ärende. För att det ska vara tydligt vilket underlag som ligger till grund för beslutet om rätten till ersättning och det lätt ska kunna hittas om den försäkrade, ombud, domstol, JO eller annan begär underlaget behöver underlagen tillföras förmånsärendet. Att så ska ske framgår också av produktionsprocessen (2009:06) *Processen för kontrollutredning*. Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GF) behöver säkerställa att allt underlag som ligger till grund för bedömningen av rätten till ersättning tillförs förmånsärendet.

Åtgärder:	GF ska ta fram tydligare beskrivningar av hur och när underlag som ligger till grund för bedömningen av rätten till ersättning ska tillföras förmånsärendet. Detta kommer sedan att beskrivas i den nya Processen för kontrollutredning som nu håller på att tas fram. Granskning av processen ska göras av Rättsavdelningen. GF ska ta fram underlag för diskussioner på APT eller liknande möten. Kvalitetssäkring av diskussionsunderlag ska göras av Rättsavdelningen.
Tidsplan:	31 december 2019
Ansvarig:	Per Eleblad, avdelningschef GF

Rekommendation 2. Ta fram beslutsmallar som är anpassade för kontrollutredarens beslut om rätten till ersättning

Uppföljningen visar att det finns en förbättringspotential när det gäller utformning av beslutsbrev. Detta gäller främst bostadsbidragsärendena. Idag saknas beslutsmallar särskilt anpassade för kontrollutredares negativa beslut om rätten till ersättning. I stället är kontrollutredarna hänvisade till mallar som används inom den ordinarie förmånshandläggningen. Det framstår som tydligt att kontrollutredarna skapar beslutsbrev utifrån andra mallar. Detta innebär att de relativt ofta ser olika ut. Det kan också vara en anledning till att de alltför ofta innehåller uppgifter som inte är relevanta i det enskilda ärendet och/eller saknar uppgifter som borde vara med. För att kunna uppnå

likformighet i beslutsbrevens utformning är det sannolikt bäst att ta fram beslutsmallar som är anpassade just för dessa ärenden. Sådana skulle också kunna bidra till att avhjälpa bristen med att laghänvisningarna inte är relevanta, otydliga eller otillräckliga. Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GF) bör ta fram beslutsmallar som är anpassade för kontrollutredares beslut om rätten till ersättning. Mallarna bör tas fram tillsammans med Rättsavdelningen och Kommunikationsavdelningen.

Åtgärder:	GF ska inventera vilka mallar som kontrollutredarna idag kan använda som grund för beslut och det för alla förmåner där kontrollutredare kan fatta beslut. Utifrån inventeringen ska en bedömning göras av om och i sådana fall vilka nya mallar som behöver tas fram. Framtagande av mallar sker i samarbete med Rättsavdelningen, Kommunikationsavdelningen och eventuellt med den avdelning som ansvarar för den aktuella förmånen.
Tidsplan:	30 juni 2020
Ansvarig:	Per Eleblad, avdelningschef GF

Rekommendation 3. Säkerställ att dokumentation görs i ärendet så att ärendet kan följas

En annan förvaltningsrättslig brist som har uppmärksammats är att det ibland är svårt att följa ärendets gång i journalen. Vanligast var att det saknades uppgifter om den externa anmälan eller den interna impulsen och det var också relativt vanligt att det saknades uppgifter om genomförda utredningsåtgärder. Den sammanfattning som enligt produktionsprocessen (2009:06) *Processen för kontrollutredning* ska göras saknas också i alltför många ärenden. I de ärenden med störst brister i dokumentationen fanns endast notering om att interimistiskt beslut och därefter slutligt beslut fattats och ingenting om bakgrunden, de utredningsåtgärder som har vidtagits, utgången av dessa eller handläggarens bedömning. Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GF) bör säkerställa att dokumentation görs i ärendet så att ärendet kan följas.

Åtgärder:	GF ska se över om skrivningarna i processen om dokumentation i förmånsärendet är tillräckliga och göra eventuella tillägg i samband med framtagande av den nya Processen för kontrollutredning. Granskning av den nya processen ska ske av Rättsavdelningen. Samtliga utredare ska ges möjlighet att läsa in sig på avsnittet om dokumentation i vägledning (2004:7) <i>Förvaltningsrätt i praktiken</i> . Utifrån resultat från genomförda kvalitetsuppföljningar kommer GF att se till att de utredare som behöver går igenom relevanta delar av den webbaserade utbildningen "Att skriva bättre". Underlag för diskussioner om dokumentation på APT eller liknande möten kommer att tas fram. Kvalitetssäkring av underlaget ska göras av Rättsavdelningen.
Tidsplan:	31 december 2019
Ansvarig:	Per Eleblad, avdelningschef GF

Rekommendation 4. Kompetensutveckling i förvaltningsrätt

Uppföljningen indikerar att det behövs kompetensutveckling när det gäller förvaltningsrättsliga regler. Det finns anledning att inventera vilka medarbetare som eventuellt inte har gått Försäkringskassans utbildning Förvaltningsrätt i praktiken och se till att de i så fall går utbildningen så snart som möjligt. Även medarbetare som tidigare har gått utbildningen men som behöver repetition bör ges möjlighet till deltagande. Därutöver bör behovet av eventuella skraddarsydda kompetensutvecklingsinsatser när det gäller förvaltningsrätt ses över och det säkerställas att sådant behov tillgodoses. Rättsavdelningen bör kvalitetssäkra det material som används vid sådana insatser. Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GF) bör tillse att medarbetare får kompetensutveckling i förvaltningsrätt.

Åtgärder:	<p>Detta har till stor del redan genomförts. Under 2018 har stor andel av kontrollutredarna gått den lärarledda Förvaltningsrätt i praktiken. GFK kommer själva att ta fram en fördjupning av denna inriktad mot de frågor om sekretess som kan uppkomma i kontrollutredningsärenden och det materialet kommer att kvalitetssäkras av Rättsavdelningen. Samtliga utredare ska ges tillfälle att gå fördjupningsutbildningen.</p> <p>Efter att de underlag tagits fram som beskrivs i rekommendation 1 och 3 kommer GFK att se över om det finns behov av att hålla en central kompetensutvecklingsinsats gällande förvaltningsrätt för alla kontrollutredare eller om generella frågor kring förvaltningsrätt ska tas upp vid implementeringen av kontrollutredningsprocessen. Materialet till en eventuell sådan kompetensutvecklingsinsats ska kvalitetssäkras av Rättsavdelningen.</p>
Tidsplan:	31 mars 2020
Ansvarig:	Per Eleblad, avdelningschef GF

Bilaga 2

Frågeformulär

Beslut som ska granskas:	<p>Negativt beslut (avslag på ansökan, beslut om att rätten till pågående ersättning upphör, indragning av pågående ersättning enligt sanktionsbestämmelserna SFB 110:52–58, minskning av pågående ersättning) om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sjukpenning som fattats av kontrollutredare (SJK_PRO eller SJK_ANS i ÅHS) eller • preliminärt bostadsbidrag som fattats av kontrollutredare under perioden mars 2018 till och med oktober 2018.
---------------------------------	---

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
1.	Löpnummer		Ange det löpnummer som ärendet har i din lista.
2.	Tillhör ärendet den ärendekategori som ska granskas?	1. Ja. 2. Nej.	<p>Frågan syftar till att sortera bort eventuella ärenden som inte ska ingå i urvalet.</p> <p>Om ärendet inte avser negativt beslut (avslag på ansökan, beslut om att rätten till pågående ersättning upphör, indragning av pågående ersättning enligt sanktionsbestämmelserna i SFB 110:52–58, minskning av pågående ersättning) om sjukpenning som fattats av kontrollutredare eller negativt beslut om preliminärt bostadsbidrag som fattats av kontrollutredare under perioden mars 2018 till och med oktober 2018 ska frågan besvaras med "Nej".</p> <p>Om ärendet avser beslut om ändring enligt 113 kap 3 § SFB ska frågan besvaras med "Nej".</p> <p>Om frågan besvaras med "Nej" avslutas formuläret.</p>
3.	Avser ärendet en man eller kvinna?	1. Man. 2. Kvinna.	Besvaras utifrån det juridiska könet som framgår av den näst sista siffran i personnumret. Jämn siffra (även 0) för kvinna och ojämn för man.
4.	Vilken förmån avser ärendet?	1. Sjukpenning. 2. Bostadsbidrag (preliminärt beslut).	
	Sjukpenning		Frågorna 5–34 besvaras endast om fråga 4 besvarats med "Sjukpenning"
5.	Vad har föranlett att prövningen av rätten till sjukpenning görs av en kontrollutredare?	1. Extern anmälan. 2. Intern impuls. 3. Framgår inte.	Extern anmälan avser anmälan från privatperson, företag eller annan myndighet.

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
6.	Vad avser den externa anmälan eller den interna impulsen?	1. Misstanke om att den enskilde arbetar eller har arbetat under tiden hen uppburit sjukpenning. 2. Misstanke om att den enskilde gör någonting som visar på att hen inte har besvär i den omfattning som beskrivs i de medicinska underlagen eller gör någonting som motsvarar en arbetsförmåga. 3. Misstanke om att den enskilde får eller fått lön under tid med sjukpenning även fast de inte arbetat. 4. Annat. 5. Framgår inte.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Extern anmälan" eller "Intern impuls". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
7.	Vilka underlag har kontrollutredaren inhämtat i ärendet?	1. Medicinskt underlag från vården. 2. Underlag från Skatteverket. 3. Underlag från arbetsgivare. 4. Underlag från Arbetsförmedlingen. 5. Underlag från FMR-konsultation. 6. Material från internet. 7. Annat. 8. Inget.	Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga. Frågan avser vilka underlag som kontrollutredaren inhämtat i utredningen oavsett om uppgifterna inhämtats internt från till exempel andra ärenden eller interna system eller begärts in externt.
8.	Vilket annat underlag har kontrollutredaren inhämtat i ärendet?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annat".
9.	Bedömer du att ett FMR-yttrande var eller hade varit behövligt?	1. Ja, det var behövligt. 2. Ja, hade varit behövligt. 3. Nej.	
10.	Varför hade ett FMR-yttrande varit behövligt?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Ja, hade varit behövligt".
11.	Framkommer det i ärendet uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet?	1. Ja. 2. Nej.	Frågan syftar till att fånga om de underlag som innehåller uppgifter som använts i sjukpenning-ärendet överförts från kontrollärendet eller annat ärende som hänvisas till i förmånsärendet.
12.	Vilka underlag med uppgifter har inte tillförts ärendet?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Ja".

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
13.	Är utredningen tillräcklig för att bedöma rätten till sjukpenning?	1. Ja. 2. Nej.	<p>Frågan utgår från bestämmelserna om utredningsskyldighet i 110 kap 13 § SFB. Utredningsskyldigheten innebär att det är Försäkringskassan som måste bedöma om den utredning eller ansökan som finns är tillräcklig som underlag för beslut och som ska begära komplettering om den inte är det.</p> <p>För att besvara frågan ska du bedöma om underlaget och utredningen är tillräcklig i det enskilda ärendet för att kunna bedöma rätten till sjukpenning. Alla kriterier som kan ligga till grund för en bedömning av sjukpenning behöver inte vara aktuella att ta med i bedömningen i alla ärenden. Det är ärendets beskaffenhet som avgör vilka uppgifter som behövs för att kunna ta ställning till rätten till sjukpenning.</p> <p>Som huvudregel ska du endast ta del av uppgifterna i förmånsärendet. I den mån det i förmånsärendet finns uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet ska du även ta del av de aktuella underlagen i kontrollärendet. Finns i förmånsärendet en hänvisning till handlingar i andra ärenden ska du även ta del av dem. Eventuella uppgifter som kommer från handlingar som inte finns med på något av dessa ställen ska bortses från vid besvarande av frågan.</p> <p>Är de sammantagna uppgifterna i förmånsärendet, eventuellt tillsammans med de aktuella underlagen i kontrollärendet och/eller det andra ärendet som det hänvisas till, tillräckliga ska frågan besvaras med "Ja".</p>
14.	Vad saknas det tillräckliga uppgifter om?	1. Medicinska förutsättningar 2. Den enskildes sysselsättning/arbete. 3. Den enskildes inkomster. 4. Den enskildes fritids-sysselsättningar/bisysslor. 5. Annat.	<p>Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej".</p> <p>Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.</p>
15.	Vad annat saknas det tillräckliga uppgifter om?	Fritext.	<p>Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annat".</p>

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
16.	Har kontrollutredaren hämtat in mer uppgifter än som krävs för att kunna göra en bedömning?	1. Ja. 2. Nej.	<p>Besvaras endast om fråga 13 besvaras med "Ja".</p> <p>Försäkringskassan ska se till att ärenden blir utredda i den omfattning som krävs. Försäkringskassan måste göra en avvägning mellan den enskildes krav på integritet och behovet av utredning. Det ska inte hämtas in mer uppgifter än som krävs för att kunna göra en bedömning av rätten till ersättningen och när rätten till ersättningen eventuellt upphörde, till exempel för en längre tid än vad utredningen avser. Uppgifterna ska vara nödvändiga för att bedöma rätten till ersättning och får inte efterfrågas slentrianmässigt.</p> <p>Svara "Ja", om kontrollutredaren har hämtat in mer uppgifter än som krävs för att ta ställning till rätten till ersättningen och när rätten till ersättningen upphörde. Svara annars "Nej".</p>
17.	Vilka uppgifter har hämtats in utöver vad som krävs?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Ja".
18.	Har interimistiskt beslut om att hålla inne eller minska ersättningen fattats i ärendet?	1. Ja. 2. Nej. 3. Inte aktuellt.	Inte aktuellt avser till exempel ärenden där ingen pågående ersättning finns.
19.	Bedömer du att det fanns sannolika skäl att dra in eller minska ersättningen?	1. Ja, då det interimistiska beslutet fattades. 2. Ja, vid annan tidigare tidpunkt än då det interimistiska beslutet fattades. 3. Ja, vid annan senare tidpunkt än då det interimistiska beslutet fattades. 4. Ja, interimistiskt beslut borde ha fattats. 5. Nej. 6. Inte aktuellt.	<p>Enligt 112 kap. 3 § SFB krävs sannolika skäl att dra in eller minska en beslutad ersättning för att kunna besluta om att ersättningen ska kunna hållas inne eller lämnas med lägre belopp till dess att ärendet avgjorts.</p> <p>Inte aktuellt avser till exempel ärenden där ingen pågående ersättning finns.</p>

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
20.	Vilket slutligt beslut har fattats i ärendet?	1. Avslag. 2. Rätten till ersättningen upphör. 3. Indragning. 4. Minskning.	<p>Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.</p> <p>Svara utifrån vilket beslut som du bedömer ha fattats enligt nedan beskrivning, inte utifrån vilken benämning som kontrollutredaren använt.</p> <p>Avslag – beslut i nytt sjukfall eller beslut i nytt anspråk för ny period.</p> <p>Rätten till ersättningen upphör – beslut i sjukfall där vi redan beviljat sjukpenning för en viss period och sedan beslutar att den enskilde inte har rätt till den redan beviljade sjukpenningen till följd av någon omständighet.</p> <p>Indragning – beslut i sjukfall där vi redan beviljat sjukpenning för viss period och sedan beslutar att den enskilde inte har rätt till den redan beviljade sjukpenningen enligt sanktionsbestämmelserna 110:52–58.</p> <p>Minskning – beslut i sjukfall där vi redan beviljat sjukpenning för viss period och sedan beslutar att den enskilde för den redan beviljade perioden får en lägre nivå än som tidigare beslutats.</p>
21.	Har kontrollutredaren använt rätt bedömningsgrund i rehabiliteringskedjan?	1. Ja. 2. Nej. 3. Framgår inte vilken bedömningsgrund som använts.	<p>Enligt rehabiliteringskedjan ska arbetsförmågan för anställda prövas mot den enskildes vanliga eller annat lämpligt tillfälligt arbete under de första 90 dagarna. Från och med dag 91 ska prövningen av rätten till sjukpenning göras i förhållande till annat arbete hos arbetsgivaren. Efter 180 dagar ska prövningen göras mot ett förvärvsarbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden – förutsatt att det inte finns särskilda skäl eller kan anses oskäligt att göra den bedömningen.</p> <p>För den som är egenföretagare gäller prövning mot det egna arbetet under de första 180 dagarna. Därefter sker prövning mot ett förvärvsarbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden – förutsatt att det inte finns särskilda skäl eller kan anses oskäligt att göra den bedömningen.</p> <p>För den som är arbetslös sker prövningen hela tiden gentemot arbetsmarknaden.</p>
22.	Varför anser du att den bedömningsgrund i rehabiliteringskedjan som kontrollutredaren har använt är felaktig?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej"
23.	Skulle du ha fattat samma beslut som kontrollutredaren?	1. Ja. 2. Nej.	<p>Besvaras endast om fråga 13 besvarats med "Ja".</p> <p>Svara "Ja" om du både hade fattat samma beslut samt från och med samma tidpunkt. Svara annars "Nej".</p>

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
24.	Vilket annat beslut skulle du ha fattat?	1. Avslag. 2. Rätten till ersättningen upphör. 3. Indragning. 4. Minskning. 5. Samma beslut men annan tidpunkt. 6. Ingen ändring i utbetald/pågående ersättning. 7. Överlämnat till förmåns-handläggare för eventuellt positivt beslut.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
25.	Varför skulle du ha fattat ett annat beslut?	1. Annan bedömning av den enskildes arbetsförmåga. 2. Annan bedömning av den enskildes försäkrings-tillhörighet. 3. Annan bedömning av den enskildes SGI. 4. Annan bedömning av tidpunkten. 5. Annat.	Besvaras endast om fråga 23 besvarats med "Nej". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
26.	Varför gör du en annan bedömning av den enskildes arbetsförmåga?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annan bedömning av den enskildes arbetsförmåga".
27.	Från vilken annan tidpunkt skulle du ha fattat beslutet?	1. Tidigare tidpunkt. 2. Senare tidpunkt.	Besvaras endast om fråga 25 besvarats med "Annan bedömning av tidpunkten".
28.	Varför skulle du ha fattat beslut om en annan tidpunkt?	Fritext.	Besvaras endast om fråga 25 besvarats med "Annan bedömning av tidpunkten".
29.	Håller beslutsbrevet bra kvalitet?	1. Ja. 2. Nej, brister i besluts-motiveringen. 3. Nej, brister i beskrivning av ärendet.	Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga utom om svarsalternativet "Ja" väljs. I beslutsbrevet ska du titta på beskrivningen av ärendet samt beslutsmotiveringen. Utgå från Försäkringskassans riktlinjer 2005:14. Du ska bedöma beslutsmotiveringen på sina egna grunder. Du ska i denna fråga inte ta ställning till om beslutet är rätt eller fel. Svara "Ja" om kontrollutredaren på ett lättläst och begripligt sätt har förklarat varför den enskilde helt eller delvis inte uppfyller villkoren för sjukpenning. Svara annars "Nej".

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
30.	På vilket sätt är motiveringen bristfällig?	1. Inte individuellt anpassad. 2. Felaktig laghänvisning. 3. Otydlig. 4. Onödigt text. 5. Språkliga brister. 6. Annat.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej, brister i besluts-motiveringen". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
31.	På vilket annat sätt är motiveringen bristfällig?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga har besvarats med "Annat".
32.	Är dokumentationen sådan att det går att följa ärendets gång?	1. Ja. 2. Nej.	Frågan avser om journalföringen i ärendet är sådan att det går att följa ärendets gång.
33.	Vilka uppgifter saknas för att ärendets gång ska kunna följas?	1. Uppgift om extern anmälan eller intern impuls. 2. Vilka utredningsåtgärder som vidtagits i ärendet. 3. Resultaten av utredningsåtgärderna. 4. Handläggarens bedömning. 5. Annat.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
34.	Vilka andra uppgifter saknas för att ärendets gång ska kunna följas?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annat".
	Bostadsbidrag		Fråga 35–60 besvaras endast om fråga 4 besvarats med "Bostadsbidrag (preliminärt beslut)
35.	Vad har föranlett att prövningen av rätten till bostadsbidrag görs av kontrollutredare?	1. Extern anmälan 2. Intern impuls 3. Framgår inte	Extern anmälan avser anmälan från privatperson, företag eller annan myndighet
36.	Vad avser den externa anmälan eller den interna impulsen?	1. Misstanke om sammanboende för enskild som beviljats bostadsbidrag som ensamstående. 2. Misstanke om att den enskilde inte bor i den aktuella bostaden. 3. Misstanke om inneboende. 4. Misstanke om inkomster eller tillgångar som inte redovisats. 5. Misstanke om att den enskilde bor eller vistas utomlands. 6. Misstanke om att den enskildes bostad är uthyrd i andra hand. 7. Annat. 8. Framgår inte.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Extern anmälan" eller "Intern impuls". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
37.	Vilka underlag har kontrollutredaren inhämtat i ärendet?	1. Kontouppgifter. 2. Journaler från Mödravårdscentral. 3. Journaler från Barnavårdscentral. 4. Uppgifter från skola eller förskola 5. Uppgifter från hyresvärd. 6. Uppgifter från Skatteverket. 7. Uppgifter från Kronofogdemyndigheten. 8. Annat. 9. Inget.	Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga. Frågan avser vilka underlag som kontrollutredaren inhämtat i utredningen oavsett om uppgifterna inhämtats internt från till exempel andra ärenden eller interna system eller begärts in externt.
38.	Vilket annat underlag har inhämtats i ärendet?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annat".
39.	Framkommer det i ärendet uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet?	1. Ja. 2. Nej.	Frågan syftar till att fånga om de underlag som innehåller uppgifter som använts i bostadsbidragsärendet överförts från kontrollärendet eller annat ärende som hänvisas till i förmånsärendet. Vid gemensamt bostadsbidrag avser kontrollärendet bägge de enskildas kontrollärenden.
40.	Vilka underlag med uppgifter har inte tillförts ärendet?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Ja".

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
41.	Är utredningen tillräcklig för att bedöma rätten till bostadsbidrag?	1. Ja. 2. Nej.	<p>Frågan utgår från bestämmelserna om utredningsskyldighet i 110 kap 13 § SFB. Utredningsskyldigheten innebär att det är Försäkringskassan som måste bedöma om den utredning eller ansökan som finns är tillräcklig som underlag för beslut och som ska begära komplettering om den inte är det.</p> <p>För att besvara frågan ska du bedöma om underlaget och utredningen är tillräcklig i det enskilda ärendet för att kunna bedöma rätten till bostadsbidrag. Alla kriterier som kan ligga till grund för en bedömning av bostadsbidrag behöver inte vara aktuella att ta med i bedömningen i alla ärenden. Det är ärendets beskaffenhet som avgör vilka uppgifter som behövs för att kunna ta ställning till rätten till bostadsbidrag.</p> <p>Som huvudregel ska du endast ta del av uppgifterna i förmånsärendet. I den mån det i förmånsärendet finns uppgifter från underlag som inte tillförts ärendet ska du även ta del av de aktuella underlagen i kontrollärendet. Om ärendet avser gemensamt bostadsbidrag kan du även ta del av de aktuella underlagen i den andres kontrollärende. Finns i förmånsärendet en hänvisning till handlingar i andra ärenden ska du även ta del av dem. Eventuella uppgifter som kommer från handlingar som inte finns med på något av dessa ställen ska bortses från vid besvarande av frågan.</p> <p>Är de sammantagna uppgifterna i förmånsärendet, eventuellt tillsammans med de aktuella underlagen i kontrollärendet och/eller det andra ärendet som det hänvisas till, tillräckliga ska frågan besvaras med "Ja".</p>
42.	Vad saknas det tillräckliga uppgifter om?	1. Sammanboende. 2. Boende i den aktuella bostaden. 3. Den enskildes bidragsgrundande inkomst. 4. Den enskildes vistelse utomlands. 5. Annat.	<p>Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej".</p> <p>Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.</p>
43.	Vad annat saknas det tillräckliga uppgifter om?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annat".

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
44.	Har kontrollutredaren hämtat in mer uppgifter än som krävs för att kunna göra en bedömning?	1. Ja. 2. Nej.	<p>Besvaras endast om fråga 39 besvaras med "Ja".</p> <p>Försäkringskassan ska se till att ärenden blir utredda i den omfattning som krävs. Försäkringskassan måste göra en avvägning mellan den enskildes krav på integritet och behovet av utredning. Det ska inte hämtas in mer uppgifter än som krävs för att kunna göra en bedömning av rätten till ersättningen och när rätten till ersättningen eventuellt upphörde, till exempel för en längre tid än vad utredningen avser. Uppgifterna ska vara nödvändiga för att bedöma rätten till ersättning och får inte efterfrågas slentrianmässigt.</p> <p>Svara "Ja", om kontrollutredaren har hämtat in mer uppgifter än som krävs för att ta ställning till rätten till ersättningen och när rätten till ersättningen upphörde. Svara annars "Nej".</p>
45.	Vilka uppgifter har hämtats in utöver vad som krävs?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Ja".
46.	Har interimistiskt beslut om att hålla inne eller minska ersättningen fattats i ärendet?	1. Ja. 2. Nej. 3. Inte aktuellt.	Inte aktuellt avser till exempel ärenden där ingen pågående ersättning finns.
47.	Bedömer du att det fanns sannolika skäl att dra in eller minska ersättningen?	1. Ja, då det interimistiska beslutet fattades. 2. Ja, vid annan tidigare tidpunkt än då det interimistiska beslutet fattades. 3. Ja, vid annan senare tidpunkt än då det interimistiska beslutet fattades. 4. Ja, interimistiskt beslut borde ha fattats. 5. Nej. 6. Inte aktuellt.	<p>Enligt 112 kap. 3 § SFB krävs sannolika skäl att dra in eller minska en beslutad ersättning för att kunna besluta om att ersättningen ska kunna hållas inne eller lämnas med lägre belopp till dess att ärendet avgjorts.</p> <p>Inte aktuellt avser till exempel ärenden där ingen pågående ersättning finns.</p>

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
48.	Vilket slutligt beslut har fattats i ärendet?	1. Avslag. 2. Rätten till ersättningen upphör. 3. Indragning. 4. Minskning.	<p>Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.</p> <p>Svara utifrån vilket beslut som du bedömer har fattats enligt nedan beskrivning, inte utifrån vilket ord som kontrollutredaren använt.</p> <p>Avslag – beslut efter ansökan.</p> <p>Rätten till ersättningen upphör – beslut i ärende där vi redan beviljat bostadsbidrag för en viss period och sedan beslutar att den enskilde inte har rätt till det redan beviljade bostadsbidraget till följd av någon omständighet.</p> <p>Indragning – beslut i ärende där vi redan beviljat bostadsbidrag för viss period och sedan beslutar att den enskilde inte har rätt till det redan beviljade bostadsbidraget enligt sanktionsbestämmelserna 110:52–58.</p> <p>Minskning – beslut i ärende där vi redan beviljat bostadsbidrag för viss period och sedan beslutar att den enskilde för den redan beviljade perioden får en lägre nivå än som tidigare beslutats.</p>
49.	Skulle du ha fattat samma beslut som kontrollutredaren?	1. Ja. 2. Nej.	<p>Besvaras endast om fråga 41 besvarats med "Ja".</p> <p>Svara "Ja" om du både hade fattat samma beslut samt från och med vilken tidpunkt. Svara annars "Nej".</p>
50.	Vilket annat beslut skulle du ha fattat?	1. Avslag. 2. Rätten till ersättningen upphör. 3. Indragning. 4. Minskning. 5. Samma beslut men annan tidpunkt. 6. Ingen ändring i utbetald/pågående ersättning. 7. Överlämnat till förmåns-handläggare för eventuellt positivt beslut.	<p>Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej".</p> <p>Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.</p>

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
51.	Varför skulle du ha fattat ett annat beslut?	1. Annan bedömning av sammanboende. 2. Annan bedömning av om den enskilde är bosatt i den aktuella bostaden. 3. Annan bedömning av den enskildes försäkrings-tillhörighet. 4. Annan bedömning av vistelsetid för barn. 5. Annan bedömning av den enskildes bidragsgrundande inkomst. 6. Annan bedömning av tidpunkten. 7. Annat.	Besvaras endast om fråga 49 besvarats med "Nej". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
52.	Varför gör du en annan bedömning av sammanboende?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annan bedömning av sammanboende".
53.	Från vilken annan tidpunkt skulle du ha fattat beslutet?	1. Tidigare tidpunkt. 2. Senare tidpunkt.	Besvaras endast om fråga 51 besvarats med "Annan bedömning av tidpunkten".
54.	Varför skulle du ha fattat beslut om en annan tidpunkt?	Fritext.	Besvaras endast om fråga 51 besvarats med "Annan bedömning av tidpunkten".
55.	Håller beslutsbrevet bra kvalitet?	1. Ja. 2. Nej, brister i beslutsmotiveringen. 3. Nej, brister i beskrivning av ärendet.	Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga utom om svarsalternativet "Ja" väljs. I beslutsbrevet ska du titta på beskrivningen av ärendet samt beslutsmotiveringen. Utgå från Försäkringskassans riktlinjer 2005:14. Du ska bedöma beslutsmotiveringen på sina egna grunder. Du ska i denna fråga inte ta ställning till om beslutet är rätt eller fel. Svara "Ja" om kontrollutredaren på ett lättläst och begripligt sätt har förklarat varför den försäkrade helt eller delvis inte uppfyller villkoren för bostadsbidrag. Svara annars "Nej".
56.	På vilket sätt är motiveringen bristfällig?	1. Inte individuellt anpassad. 2. Felaktig laghänvisning. 3. Otydlig. 4. Onödigt text. 5. Språkliga brister. 6. Annat.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej, brister i besluts-motiveringen". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
57.	På vilket annat sätt är motiveringen bristfällig?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga har besvarats med "Annat".
58.	Är dokumentationen sådan att det går att följa ärendets gång?	1. Ja. 2. Nej.	Frågan avser om journalföringen i ärendet är sådan att det går att följa ärendets gång.

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Kommentar
59.	Vilka uppgifter saknas för att ärendets gång ska kunna följas?	1. Uppgift om extern anmälan eller intern impuls. 2. Vilka utredningsåtgärder som vidtagits i ärendet. 3. Resultaten av utredningsåtgärderna. 4. Handläggarens bedömning. 5. Annat.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Nej". Flervalsfråga där flera svarsalternativ är möjliga.
60.	Vilka andra uppgifter saknas för att ärendets gång ska kunna följas?	Fritext.	Besvaras endast om föregående fråga besvarats med "Annat".